

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 22. (82.) ÉVF. • 7. SZÁM • 2012. JÚLIUS • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Három történet kincsekről

• Négyszer építettek templomot a székelymuzsnai unitáriusok. Utolsó, a 20. század elején épült templomukba átmentették a régiből a festett templomajtót, papiszéket, úrasztalát... Ezek sejtették, hogy a régi templomnak kazettás mennyezete volt. Mi lett vele? Mostanság fejtette meg Furu Árpád építész a titkot: festéssel az ég felé építették be az új templomba. Régi kincset az új értékbe.

Az énlaki unitárius templom mennyezetén ősi bölcselet

summázza: „Hét erénynek grádicsán megy az út az égbe (...) A Szeretet íve messze a pólusig ér”. Mert Isten szeretet.

Amikor a dályai református templom egyik festett kazettája feltárta számomra titkát, csodálatos légzésgyakorlatot tanultam belőle. „Minden féltve őrzött dolognál jobban óvd szívedet, mert onnan indul ki az élet” – mondja minden motívuma.

Az istenszeretet élet- és értékőrzővé tesz.

DEMETER SÁNDOR LÓRÁND

A tartalomból:

*Unitárius Istenháza
Csíkszeredában*

4

Csodát virágzik a tű

8

*Megváltoztatható
a megváltoztathatatlan*

11

Ballag már...

20

Péntek esti „csodavilág”

21

„Mert a vele való közösségben mindenben meggazdagodtatok.” (1Kor 1,5a)

• **2012. június 28-án** történelmi jelentőségű eseményre került sor: az Erdélyi Unitárius Egyház és a Magyarországi Unitárius Egyház egyesülésével **újraalakult a Magyar Unitárius Egyház**. Az újraegyesülést megvalósító határozatokat a Magyar Unitárius Egyház Zsinata fogadta el, amelyet az erdélyi és a magyarországi zsinati képviselők közös testülete alkotott. A kolozsvári belvárosi unitárius templomban tartott zsinati ülés napirendjén a következő fontosabb tárgyak szerepeltek: egyesülési határozatok elfogadása, a Magyar Unitárius Egyház alaptörvényének megalkotása, hatályba léptetési határozatok meghozatala.

Az újraegyesült egyház Főtanácsa a következő napokban, június 29–30-án ülésezett, elfogadva a Magyar Unitárius Egyház Szervezeti és Működési Szabályzatát, valamint választási szabályzatát.

Az esemény jelentőségére való tekintettel az Unitárius Közlöny júliusban külön lapszámot jelentet meg.

• A **Gondviselés Segélyszervezet** folyó év **augusztus 14-én Kolozsváron** tartja az erdélyi és a magyarországi tagozatok első összevont **közgyűlését**. Az egyház székhelyén 11 órakor kezdődő közgyűlés napirendjén a következő tárgyak szerepelnek: beszámoló az eddigi tevékenységről és pénzügyvitelről, a további működési irányvonalak megtervezése, az anya-szervezet alapszabályának módosítása és a tisztségviselők (elnökségi tagok) megválasztása.

A közgyűlésre az erdélyi és az anyaországi elnökségek tisztelettel hívják és várják a segélyszervezet munkatársait, az egyházi hatóságok és egyháztársadalmi testvérszervezetek képviselőit, a támogatókat és mindazon személyeket, akik szeretnének bekapcsolódni az egyházi szeretetszolgálat és segélyezési munka kibontakoztatásába.

• **Június 9-én**, a Debreceni Unitárius Egyházközség és az Erdélyt Járók Közhasznú Egyesület közös szervezésében első alkalommal került sor a *Debreceni Székely Nap* megtartására. A hagyományteremtés szándékával életre hívott rendezvényre a debreceni unitárius imaházban és az ahhoz tartozó udvarban került sor.

Az istentiszteleten a szószéki szolgálatot Balázsi László megbízott püspök és Pap Gy. László helyi lelkész végezte. Csíki József gondnok köszöntése után a templomi ünnepség keretében a debreceni Vox Antiqua kamarakórus, Kiss Csaba művészeti vezető vezényletével, az erdélyi népdalok motívumait felhasználó kórusműveket adott elő. A nap folyamán erdélyi lelkészek előadását és Pap Gy. László *Ébredések a Zsidó-hegy árnyékában* című könyvének bemutatóját hallgathatták meg a jelenlevők. A *Ki tud többet Erdélyről* című interaktív vetélkedőn nyolc csapat mérte össze erejét. A nap végén a jelenlevők a Hargitáról hozott fenyőfacsemetét ültették el az Olthévíz–Nagyvárad–Debrecen testvérgyülekezeti kapcsolat megerősítésének szimbólumaként.

• **Június 8. és 9. között Jobbágyfalván** került sor a marosi egyházkör második alkalommal meg szervezett kátévetélkedőjére. A vetélkedőn kilenc egyházközségből huszonhárom konfirmáló növendék vett részt.

• **Június 16-án**, szombaton a Sipos Domokos Művelődési Egyesület egyes karának vendégeként lépett fel a székelykeresztúri unitárius egyházközség kórusa a dicsőszentmártoni unitárius templomban.

• **Július 17-én** ünnepség keretében került sor a **kismedeséri** unitárius gyülekezet feljavított templomának felszentelésére. Az úrvacsoraosztással egybekötött ünnepi istentiszteleten részt vett főtiszte-

lendő Bálint Benczédi Ferenc püspök, Lőrinczi Lajos székelykeresztúri köri esperes és Gál Zoltán, a gyülekezet beszolgáló lelkésze is.

• **Június 20-án Kolozsváron** a *Florin Piersic* moziban mutatták be *Végletek kerekén* címmel a János Zsigmond Unitárius Kollégium tavalyi, *Pusztuló kövek nyomdokában* elnevezésű biciklitúrájáról készült dokumentumfilmet. Az Unitárius Közlöny augusztusi lapszámában beszámoltunk a Solymosi Zsolt aligazgató által szervezett, ez alkalommal a 35 fős csapat a Parâng hegységben található Transalpin útvonal meghódítását megcélzó erőpróbáról. A dokumentumfilm rendezője Varró B. Zoltán operatőr, a forgatókönyvet és a film zenéjét Ercsey-Ravasz Ferenc írta-szerelte, narrátorként pedig Bogdán Zsolt színművész működött közre.

Halottunk

• **Fazakas Ferenc** nyugalmazott unitárius lelkész június 25-én, életének 79. évében, hosszú betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének. 1933-ban született Fiafalván. Érettségi vizsgát a Székelykeresztúri Unitárius Kollégiumban tett 1952-ben. Teológiai tanulmányait a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán végezte 1952–1956 között. Lelkeszi szolgálatát 1956-ban kezdte Komjátszegen; 1957-től Tordatúron, majd 1968-tól Tordán végzett lelkészi szolgálatot. 2001-ben történt nyugdíjba vonulása után Tordán élt.

Temetésére június 27-én került sor az ótordai temető kápolnájából. A temetési szertartást Székely Miklós kövendi lelkész végezte. Józsa Lajos helyi lelkész a tordai gyülekezet, az ULOSZ és a kolozs-tordai egyházkör nevében mondott méltató beszédet. A főhatóság és a nyugdíjas lelkészek nevében Farkas Dénes nyugalmazott lelkész-esperes búcsúztatta. Emelke legyen áldott!

A LÉLEK KENYERE

Szeretni kell, ennyi az egész...

Egy világhálón olvasható meghatározás szerint: „a szeretet a másik ember vélekedésének, gondolatainak és álmainak tisztelete, együttérzés a hibáiban. A szeretet megvonása egy amúgy boldog, egészséges embert is romba dönthet. Az emberek (és az állatok) születésük pillanatától igénylik, hogy dédelgessék, szeressék őket. A szeretet hiánya szellemileg, lelkileg és fizikailag beteggá teszi őket. A szeretet tudatja velünk, hogy értékesek vagyunk. Táplálja önbecsülésünket és önbizalmunkat. A szeretethiány szenvedést idéz elő.”

A Szentírásban a korinthusi gyülekezethez írt első levélben található a szeretet talán legszebb megfogalmazása, Pál apostol ún. *szeretethimnusa*, amely méltán ismert széles körben. Sokat idézzük, beszélünk róla. Felemelő érzés végigkövetni a szeretet ismérveit, és torokszorító meghatottsággal gondolhatjuk el, hogy milyen csodálatos, hihetetlen ajándéka Istennek a szeretet.

Esküvőnkör a szertartást végző barátnőm azt ajánlotta, hogy úgy próbáljuk a maga teljességében megélni a szeretetet, hogy a szeretethimnuszban az *én* személyes névmással helyettesítsük a szeretet szót. Például: *én* türelmes, jóságos vagyok, nem irigykedem, nem kérkedem, nem fuvalkodom fel. Nem viselkedem bántóan, nem keresem a magam hasznát, nem gerjedek haragra, nem rovom fel a rosszat. Nem örülök a hamisságnak, de együtt örülök az igazsággal. Mindent elfedezek, mindent hiszek, mindent remélek, mindent eltűrök.

Szeretni kell, anélkül nem lehet teljes emberi életet élni. Lételemünk a vágy, hogy szeressünk, és hogy szeretve legyünk. A szakem-

berek figyelmeztetése és mindannyiunk élettapasztalata azonban azt mondja, hogy nem is olyan könnyű szeretni.

Mi van akkor, amikor nem vagyok türelmes, jóságos, amikor irigykedem, kérkedem, a magam hasznát keresem, haragra gerjedek, amikor igenis felrovnom a gonoszt? Mi történik akkor, amikor

„Mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr. A szeretet soha el nem múlik.”

(1Kor 13,7-8 a)

nem örülök az igazsággal, hanem a hamisságot választom, amikor nem hiszek, nem remélek, és nem vagyok hajlandó semmit eltűrni. Mindenki előfordulhat, hogy a legjobb akarat mellett is „rosszul” szeret, hogy féltékeny, hogy túl nagy a birtoklási vágya, hogy magához akarja láncolni azt, akit szeret, és az is megtörténhet, hogy az önzés erősebbnek bizonyul.

Persze a felénk jövő szeretet sem mindig olyan, amelyet várunk. A legfájóbb sebeket éppen szeretteinktől kapja a lelkünk, és mi is azokat bántjuk meg a leginkább, akik a legközelebb állnak hozzánk. Sokan éppen félelmükben zárkoznak el érzelmeik kimutatásától, mert kiszolgáltatottnak érzik magukat, és inkább felvállalják azt, hogy nem adnak, és nem kapnak szeretetet, mert azzal együtt a kinyitott érzelmek mindig belopózhat a fájdalom. Bevallom, hogy nagyon sokáig gondoltam úgy, hogy a szeretethimnuszban leírt tökéletes szeretet cél kell legyen az ember számára. Nagy csalódással járt mindig, amikor ez a tökéletesség csorbát szenvedett bennem vagy irányomban.

VIDA
ROZÁLIA

Most úgy vélem, hogy a tökéletes szeretet csakis Istentől jöhet, a szeretethimnusz útmutató, mérce lehet az embernek, akár Jézusnak az a felszólítása, hogy „legyetek tökéletesek”. Soha nem leszünk tökéletesek, szeretni is csak a magunk tökéletlen, emberi módján tudunk.

Szem előtt tartva a nagy mércét, szeretnünk kell: a magunk

módján, tökéletlenül, néha féltékenyen, haragra gerjedve, birtokolva, félve, néha nagylelkűen, önfeláldozóan, határtalanul. Még akkor is megéri, ha ezzel az emberi szeretettel mindig kézen fogva jár a kiszolgáltatottság, a veszteség, a fájdalom lehetősége. Ha félelmünkben nem törekedünk a túlunk telhető leghatártalanabb szeretetet megélni, akkor űr marad bennünk, hiányzik valami, érezzük, hogy lemaradtunk valamiről.

Isten egy kis darabkát adott a tökéletes, végtelen szeretetből nekünk, és csoda, hogy a magunk esetlen módján megízlelhetjük a tökéletes, a végtelen hatalmú szeretet erejét. Ez minden kockázatot megér. Vigasztaló a tudat, hogy Isten szeretete, úgy ahogy Ő maga is, állandó, változatlan. Mindig érvényes az is, hogy minden ember megkapja a lelki tehetségek koronáját, a szeretetet. Változatlan az is, hogy ezt is, mint mindent, a magunk tökéletlen emberi módján éljük meg. A legbiztatóbb számomra az, hogy nem kell hibátlanak lennie, az emberi szeretet a maga esendő mivoltában is a soha el nem múló, tökéletes isteni szeretet egy kis része, és így is csodálatos.

Unitárius Istenháza Csíkszeredában

SOLYMOSI ALPÁR

Helyzetjelentés

A csíkszeredai unitárius egyházközség 521 nyilván tartásunkban is szereplő felnőtt tagot és mintegy 100 ifjút és gyermeket számlál. A legutóbbi, nem hivatalos népszámlálási adatok szerint Csíkszeredában 760-an vallották magukat unitáriusnak. A gyülekezeti élet valós terheit a fent számszerűsített gyülekezeti tagságból, évi rendszerességgel, ez idáig legtöbb 394-en vállalták fel. Ez a mindössze négyszáz fős közösség a hozzájuk kapcsolódó családtagokkal viseli az egyházközségi életünk intézményes terheit. Ők azok, akik pénzádómányaikkal és önkéntes munkájukkal a templomépítés ügyét is felkarolták. A városi anyaegyházközséghez tartoznak még a csíki medence falvaiban szórványosan élő hívek is.

A csíkszeredai unitáriusok közül sokan aktív résztvevői a város szellemi, kulturális életének. A közösségünkben élő pedagógusok, egészségügyi alkalmazottak, tisztviselők, művészek és mesteremberek büszkén hordozzák a Homoród, Nyikó, Nyárad mentéről hozott unitárius örökségüket. Számítalan tehetséges és jó nevű ember tartozik gyülekezetünkhöz. Vallásközségi életünkben főleg az ünnepi istentiszteletek hangulatosak. Ilyenkor a hívek látványos részvétellel szentelik meg a napot. A városban szórványosan élő gyülekezeti tagoknak egyházi szempontból főként a Nőszövetség és a Dalárda nyújt találkozási lehetőséget.

A megépülő új hajlékkal reményeink szerint gyülekezeti életünk megerősödésének az időszaka köszön egyházközségünkre. A közösségnek a Szász Endre út 19. szám mögötti épületegyüttes minden ingó és ingatlan vagyona az, amelyet meg kell tölteni élettel, egyházi és közösségi eseményekkel. Az elképzelések szerint olyan szociális és kulturális események befo gadására is alkalmas lesz idővel ez a hely, amely az unitárius szeretetszolgálat és értékteremtés jegyében lesznek megszervezve. Mindezen tervek megvalósításához azonban újult erőre lesz szükségünk.

Egy kis történelem

Az unitáriusok jelenléte itt Csíkországban csak a 20. század második felében válik hangsúlyossá. Az unitárius gyülekezetszervezés kezdeti állapotáról és a protestáns felekezeti sorsközösség sajátos helyzetéről tanúskodik az a tény is, hogy az 1950-es években a város egyetlen protestáns lelkésze, Kovács Pál református lelkész végezte a lelkipásztori munkát. Ő írta ösz-

sze az unitárius híveket is, és gyűjtötte össze az egyházfenntartást, természetesen elkülönítve. Hosszú időn keresztül a református imaház adott otthont az unitárius istentiszteleteknek. Az 1969 novemberében a Dávid Ferenc-ünnepségen megjelent mindössze 37 csíki unitárius Szász Dénes udvarhelyi esperes biztatásának köszönhetően elhatározta, hogy mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyre nagyobb számban érkező híveket gyülekezeti egységbe szervezze. Ettől kezdve a kis szórványgyülekezetet Szász Dénes, Lakatos Gyula és Kelemen Imre lelkészek szolgálták. Közben a városi nagyüzemek beindításával a '70-es évek elején egyre több unitárius költözött a városba. 1974-ben a gyarapodó közösség élére Száva Péter lelkészt nevezik ki. Az egyházközség szórványközpont jellegű. A 425 tag az ekkor még idetartozó Bukarest, Hargitafürdő, Gyergyószentmiklós és Csíkszereda városaiban oszlik meg.

Már 1976-ban felmerült egy istentiszteleti hely megvásárlása. Száva Péter távozása után a kezdeti lángot Simén Domokos lelkész vette át. Megszervezte az épület megvásárlását és felújítását is. Az imaházra felajánlott összegekről szóló kimutatásából kiderül, hogy 1976-ban mindössze 81 áldozatkész hívővel vállalták fel a házvásárlást. A tőlük befolyt 22 405 lejes pénzalap, valamint az egyetemes egyház 100 000 lejes felajánlása mellé a gyülekezet kölcsönt vett fel, és ebből vásárolt székhelyet magának az emeletes ház alagsorában. A Szász Endre úti ingatlan emeleti részének megvásárlására csak 1994-ben kerülhetett sor, külföldi segítséggel.

A templom

A Simén Domokos lelkész idejében nagy gyülekezetté fejlődött közösségben már a '90-es évek végére beérett a templomépítés gondolata. Főként a nagy ünnepek és gyülekezeti események alkalmával szűknek, kicsinek bizonyuló imaház bátor vágyat, egy új templom építésének az álmát ébresztgette a gyülekezetben. Az egyházközség vezetősége ekkor deszkaanyaggyűjtésbe és anyagi megtakarításokba kezdett. Az így megtakarított értékek a későbbiekben szinte teljesen elvesztek. Simén Domokos, aki valóságos vallási közösségbe gyűjtötte a csíki unitáriusokat, 1998-ban még statikailag megerősíttette az egyházközség egyetlen ingatlanát, azonban a templomépítés ügyét szolgálati idejének végén a lelkészutódra hagyta. 2000-ben nyugdíjba ment, és hátramaradt éveit szerettei körében, Marosvásárhelyen élte le.

2001-ben a gyülekezet Krizbai Bélát választotta lelkészének. Az elődje által elképzelt új templom építését ő is elsődleges feladatának tartotta. Ebben az időben városszinten minden felekezet templomot épített, még a mindössze 85 lelket számláló evangélikus gyülekezet is. Csak az unitáriusok voltak „lemaradva”. Ám a gyülekezeti kedv és lelkesedés láttán úgy tűnt, hogy semmi sem lehetetlen. Az új lelkész rendkívüli szervezőkészséggel és elszántsággal volt megáldva. Ezt igazolja, hogy mindössze három év alatt teljes egészében korszerűsítette és felújította, gomba-mentesítette a meglevő egyházi épületegyüttes belsejét, és a gyergyószentmiklósi leányegyházközségnek megszervezte az imaház-vásárlási ügyletét.

2004. október 19-én a csíkszeredai egyházközség keblitanácsa az építkezésre jelentkező két vállalkozó közül kiválasztja az építőt, és Tövissi Zsolt tervei alapján a november 1-jei alapkőletétellel kezdetét veszi az építkezés.

A lelkész a templomépítési ügy érdekében az egyesült államokbeli testvérgyülekezethez fordult támogatásért, amit meg is kapott. 2004-ben Krizbai Béla lelkészi hivatása mellett a Kulturális és Vallásügyi Minisztériumnál vállalt állást Bukarestben. Ez idő alatt sikerült hathatós állami támogatásokat lehívni a templomépítéshez. A kapott támogatásoknak köszönhetően az építkezés új lendületet kapott.

2008-ban Krizbai Béla diplomáciai pályára lépve a lelkészi állásából való felfüggesztését kérte. Lelkiismeretes munkájának és szervezőkészségének köszönhetően ekkorra már tető alá került az új templom. Távozásával a templomépítés ügyében nagy úr támadt, hiszen ő volt az építkezés mozgatórugója.

A 2009 novemberéig terjedő nehéz időszakban a munkálatok folytatását egy építkezési bizottság vette vállaira. A Pálfi Ernő építésztechnikus, Dombi Gyula gondnok és Kovács Attila vállalkozóból álló csapat tudatos ügyvezetéssel folytatta a templomépítést. A testvérgyülekezet által meghirdetett pályázat elkészítésében a továbbiakban Gyerő Dávid egyházi közigazgatási előadótanácsos, Nagy Endre ösztöndíjas segédlelkész és Lőrinczi Botond gyakorló segédlelkész tevékenykedtek. Közbenjárásuknak, valamint Pálfi Ernő pontos kimutatásainak köszönhetően sikerült elnyerni a testvérgyülekezet bizalmát, s így a folyósított adományból a gyülekezet rendezni tudta az építővel szemben felhalmozódott tartozását.

A 2008-ban megüresedett lelkészi állás betöltésére meghirdetett pályázatok csak 2009 novemberében hoztak eredményt a gyülekezet életében. A személyemben megválasztott lelkész érkezéséig a templomépítés ügyvitelét teljes egészében az építkezési bizottság hordozta. A 2009. november 1-jén elkezdett szolgálati időm alatt a testvérgyülekezet továbbra is hathatósan támogatta a templomépítést, folyamatosan figyelemmel kísérve a megvalósításokat. Az ők javas-

latukat figyelembe véve történt a templomszentelés idejének a meghatározása is.

Pénzürtékben kifejezve a templomépítés során nyújtott támogatásokat a következőképpen összegezhethetjük: Shelter Rock–Long Island Unitarian-Universalists Church: 734 250 lej (63,46%), Románia Kulturális és Vallásügyi Minisztériuma: 216 905 (18,75%), Csíkszereda Város Önkormányzata: 90 000 (7,7%), Hargita Megye Tanácsa 40 000 (3,53%), Vállalkozók 27 355 (2,36%), csíkszeredai unitárius egyházközségi tagok adománya 48 550 (4,2%). Az adományok összértéke 1 157 060 lej.

A megépített templom értéke jelen pillanatban a fentiekben tükröződik. Híveink hozzájárulását illetően a gyülekezeti önrészhez számítjuk azt a 23 000 lej értékben elvégzett önkéntes fizikai és szellemi munkát, illetve a 9600 lej értékben felajánlott anyagadományt is, amelyek számunkra nagyon nagy értéket képviselnek. Június folyamán a székelyudvarhelyi egyházkör egyházközségeitől is érkeztek támogatások, melyeket a későbbiek során használunk fel.

Az elvégzett munkálatokban nagy szerepe van elsősorban azoknak a gyülekezeti tagoknak, akik mindig hitték és hisznek az építkezés értelmében. Sokszor éppen az erkölcsi támogatásuk segítette át a lelkészeket a nehéz pillanatokban.

Mindenkinek megvan a maga érdeme. A templomépítés végének közeledtével sokakban megfogalmazódik a lelki kiskorúságra utaló felvetés, hogy ez a megvalósítás végül is kinek az érdeme? Kinek a nevéhez kötődik ez a szép megvalósítás? A csíki történetünkre úgy érzem, valóban illik Pál apostol korinthusiakhoz írott üzenet: „Hát ki az az Apollós, és ki az a Pál? Szolgák csupán, akik által hívóvé lettetek, mégpedig ki-kí úgy szolgál, ahogy megadta neki az Úr. Én ültettem, Apollós öntözte, de a növekedést Isten adta.”

Adja meg a jó Isten minékünk a továbbiakban is a növekedés örömét!

A csíkszeredai unitárius templom

TÖVISSI ZSOLT

Helyszín

A 20. század eleji nagy, városias parókiaépület udvara befutott a sziklás domb alá, izgalmas, dinamikus tér volt, sok zölddel. Zártságát fokozta a dombra telepített tömbházak tömege, kiszolgáltatottságát pedig a kellemetlenül közel nyomuló szomszéd épületek indiszkrécioja adta.

A parókiaépület emeletén papilak, függőfolyosóról elérhető könyvtárral és vendégszobával, a földszinten pedig lelkészi hivatal és imaterem. A sajátosan szép szecessziós elemekkel díszített épület korábban már statikai megerősítésre szorult, földemeit vonóvasz-ták, pincéjét aláfalasták, az udvart dréneztek.

Az építő szándék

A csíkszeredai unitárius közösség már régóta vágyott saját igazi templomra. A polgármesteri hivatal biztosított telket az éppen épülő Szent Ágoston templom mellett, de a lejtős oldalon és a nagyléptékű katolikus együttes közelében végül is nem alakulhatott ki szerencsés megoldás. Több próbálkozás után, higgadt esélyelemzéssel nyilvánvalóvá vált, hogy a saját udvaron felhúzott templom lehet a leginkább életképes. Optimista életerővel lett a nagyságrend is megszabva: minél nagyobb, amennyit a telek megenged. Elsősorban gyülekezeti-istentiszteleti tér legyen, de egyszerűen több célra használható szép előadótér is.

A térbeli megoldás

Zárt udvar, benne kifeszített béléstest a templom. Falai a telekhatárokhoz közel, szem elől rejtve vannak, emiatt csak egy, az udvari homlokzat kiképzésére van lehetőség. A kompozíció hangsúlya áttevődött a régi és új épület által közrefogott udvarra, ennek az udvarnak van szánva a közösség számára meghatározó szerep, ezt az udvart emeli rangban a templom homlokzat-arca.

A kerítések közé szorított térnek nem lehetett hagyományos ablaka; az indiszkrét ki- és rálátások miatt kopoltyúszerűen eldugott, a kulissza jellegűen alakított térfalakat surló fénnnyel ellátó bevilágítás született. A mennyezet gerenda-redői között felülről jövő fényfoltok oldják a ritmus szigorát. Mindent dominál az udvari kapcsolatot biztosító nagy üvegfal. Redőzés és felhajló sarkok formái adnak némi szemé-

lyességet a templomnak, egyébként az végletekig semleges.

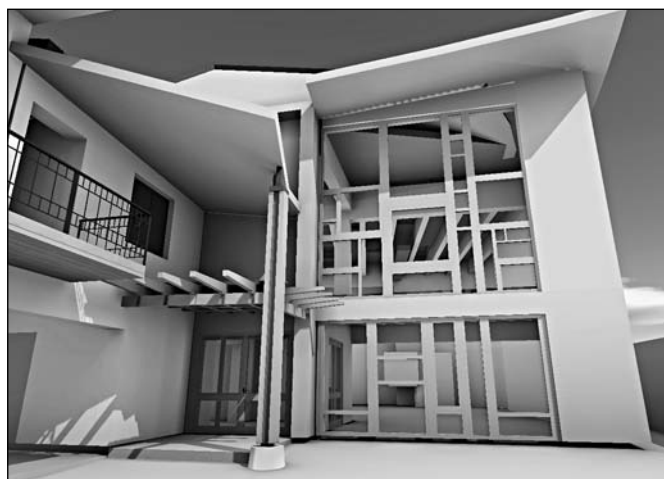
A parókia mögé, az udvarba rejtett templom a terv szerint egy kaputoronnyal jelez majd az utca és a város felé. A kaputorony a paplak emeletes tömbje mellé sorakozik, erőteljesen kiugró ereszevel a bejárati teret fogja meghatározni. A torony elkészültével valódi belső udvarrá válik az épületeket egységbe szervező köztes tér. Díszkert és találkozóhely lesz ez a déli szomszédtól lugassal zárt átmeneti tér.

A templom jellege

Az urbánus környezet, mely itt még nem vált villanegyeddé, a sajátos udvari helyzet, a pragmatikus gondolkodás szabta meg a jelleg alakulását. A csíkszeredai unitárius gyökerek szép homoródmenti példákba kapaszkodnak, ezek megjelenése pedig sajátosan magyar: faluképet meghatározó torony, ácsok munkáját dicsérő magas toronysisakkal, ehhez simuló hagyományos hajótest, szép udvar és gyümölcskert. Fehérre meszelt falak, cserépszerű tető, barna-kék faelemek, apró osztású üvegezett ablakok.

Itt Csíkszeredában más a helyzet, itt a városias közegehez idomult a jelleg: nagy, osztatlan határolófelületek, ívesen vezetett, redőket képező falak között rejtett bevilágítók. Egyetlen igazi homlokzat, mely az udvar felé megmutatja a templomot, ezen hatalmas üvegfelület terjeszkedik szabad kötésű ablakosztással, fölötté széles eresz, felhajló sarokkal. Sajátos formaképzés, mely összhangot keres a parókia épületével, és kellő intimitást biztosít a szomszéd épületek felől.

A belső tér díszítése visszahajlik a hagyományhoz, félúton áll a modern városias külső és a hagyományos unitárius világ között.

Az udvar tíz és fél áras, ezen áll a parókia és templom 670 négyzetméteren, ebből a templomtér alapterülete 328 m², teljes beépített felülete 434 m², férőhe-

lyek száma 300. A főbejárat előtérbe vezet. Belső lépcső visz a karzatra, mely ketté oszlik. Az északi, a nagyobb amfiteátrumszerűen lépcsőzik, a keleti, az udvar felől, keskenyebb, ez a kórus helye. A földszinti tér hasonlóan kétágú, az udvari homlokzat előtt húzódik a templom piacára néző rövidebb szakasz, erre merőleges az észak fele kinyúló rész, mely befut a lépcsős karzat alá. Idővel majd, szándék szerint, itt a karzat alatt leválasztható egy külön terem. Mindkét ág felé fordul a magasba helyezett, lépcsőről megközelíthető szószerék, az ereszhez hasonlóan lendülő szószerékkorónával.

Az udvarhoz kapcsolódóan garázs, kazánház és mosdók, az emeleten pedig a paplak függőfolyosójáról elérhető vendégszobák kötik össze a templomtestet a régi épülettel.

Az udvar végleges kialakítása és a torony építése a jövő feladatai közé tartozik.

Teljesül-e a prófécia?

KISGYÖRGY ZOLTÁN

• Világjáró útján nem, de igaz jövődölésével, lángoló fényével, korai halála után 75 esztendővel Sepsiszentgyörgyre is megérkezett faragott emlékjel képében a mészköi vándor, Balázs Ferenc (1901–1937) erdélyi magyar író, költő, unitárius lelkész és a „kerek világot” bejáró utas.

Hogy ki volt ő, két író és költő, a leghivatottabbak szóltak arról tegnap délután az unitárius templomban: Czegő Zoltán és Magyar Lajos. Akárcsak földink, Bölöni Farkas Sándor, ő is, de jóval később egy újfajta szövetkezesítés eszményi terveivel vonult ki a templomból a mindennapi életbe, hogy jobbíthasson azon a cudar századelőn, amit bíráló szemekkel figyelt. Csehétfalvi székely család sarja volt, s ez a magyarázata annak, hogy immáron emlékkopjaink megátalkodott faragómestere, a néptanító Balázs Antal cserefába faragta Balázs Ferenc egykori mészköi fejfájának hasonmását, mert az eredeti már múzeumi tárgy a Magyar Földrajzi Múzeumban Érden, ott, ahol utazó földijeink emlékét is őrzik, a Jakabos Ödönét s a Kászonok fiáét, Balázs Dénesét.

Jakab levelének textusával szólt Balázs Ferencről Kovács István unitárius lelkész az emlékjelavató előtti áhitaton. „Négy évtized alatt megmutatta, hogy az álmok valóra válhatnak, a próféciaák beteljesülhetnek, az olyanok, melyek kegyetlenül igaz ember szájából a legnemesebb céllal hangzanak el.” Milyen áldás, ha egy-egy ember halála után is tud maradandót hagyni a jövőnek, ki kevesebbet, ki nagyon sokat az emberek tömegeinek – derült ki nt. Pap Mária körü unitárius es-

peres köszöntőjéből. Czegő Zoltán *Balázs Ferenc emlékére* című versét olvasta fel, Nemes Levente színművész Balázs Ferenc *Bejárom a kerek világot* című könyvéből olvasott. A kőkemény cserefa emlékjel bizonyítja, hogy a legnehezebb körülmények között is győzedelmeskedik minálunk is a balázsferenci prófécia, hogy győzni tud az igaz szó, az igaz intés, a lángoló hit

és biztatás: Balázs Ferenc „kikelt” a rög alól Erdély e legtávolibb pontján is – magyarázta faragott emlékkopjájának üzenetét Balázs Antal, „az emléket állító ember”.

Balázs Ferenc eszméi Sepsiszentgyörgyön vannak, jelképesen itt van velünk, az unitárius templom cintermének ötödik emlékjelének képében.

Csodát virágzik a tű

BODOLAI GYÖNGYI

• Megbabonázva álltam a székykeresztúri Molnár István Múzeum nagytermében, és néztem a csodát. Mintha a régi parasztház tisztaszobájába, a „parádés ház” különleges vendégeknek megnyíló szentélyébe léptem volna. Drapériák, falvédők, párnahuzatok, kis és nagy terítők díszítették a helyiséget, piros, kék, fehér és fekete hímzéssel. Kalotaszegi, udvarhelyszéki és torockói varrással készült darabok, ismert és sohasem látott gyönyörű eredeti mintákkal háziszőttés alapra, kézi csipkés szegéllyel. Faragott tulipánokban végződő rúdon kalotaszegi írásos drapériák vették körül a csodakaput, amelyen át a múltból megőrzött jelképek rajzottak ki.

Szeretem a szép kézimunkát, büszke voltam arra, ahogyan magam is varrtam, az évek során egyes kézimunkázó asszonyokat ismertem meg. De olyan tökéletesen, olyan milliméternyi pontossággal készült darabokat, olyan gazdag, eredeti mintakincset, mint Siposné Szász Márta Székelykeresztúron kiállított alkotásain, nem láttam sehol. Egymásba fonódó szívek láncolata, körbe zárt virág és levél, büszke szarvasok, finom vonalú udvarhelyi kosarak, s a vidáman kacskaringózó torockói fuksziák arról tanúskodtak, hogy mindhárom varrástechnikát mesterfokon ismeri és műveli. Ki lehet az az asszony, akinek csodát virágzik kezében a tű és a fonal, tűnődtem, s az ismertetőben levő kőhalmi cím láttán gondolkozni kezdtem, hogy a Brassó megyei kisvárosban hogyan született ilyen mestere a kézimunkázásnak?

A rejtélyre Szász Márta otthonában derült fény. A házat Kőhalom Szászhomoród felé vezető szélén könnyű volt megtalálni. A kézimunkáin pompázó virágoknál csak az emeletes ház erkélyein nyí-

lik több. Egészséges, szépen kezelt begóniák, muskátlik, fuksziák, ritka, különleges növények, kézzel elérhető gazdag gyümölcstermés, az udvaron mintagazdaság – látszik, hogy a mezőgazdaságban járatos szakemberek lakják a házat, a Sipos házaspár mindkét tagja ugyanis agrármérnök.

Miközben vígan serceg az olajban az almafánk, s az asztalon finom sárga bogyókkal, pontosabban hólyagcseresznyével, szőlővel, almával kínálnak, megtudom, hogy Szász Mártával gyakran találkozhattunk volna, talán találkoztunk is.

– Firtosmartonoson születtem 1951-ben – válaszolja, amit ízes székely beszédét hallva le sem tagadhatna. Természetesen nem is akarja, hisz nagyon büszke szülőhelyére. – Minden vágyam az volt, hogy tanítónő legyek – folytatja –, de mivel a zenei hallásom nem volt a legjobb, tanáraim úgy gondolták, hogy a székelyudvarhelyi tanítóképzőnél nagyobb esélyem lehet Marosvásárhelyen. Sajnos nem volt, s kényszerűségből végül a mezőgazdasági szakközépiskolába sikerült beiratkozni, ahol román nyelven tanultam és érettségiztem. Nem volt könnyű, de elegendőnek bizonyult ahhoz, hogy a ko-

lozsvári Agrártudományi Egyetemre felvegyenek, amelyet 1977-ben végeztem el a férjemmel együtt, aki szintén agronómus. A szászhomoródi és kacai téesshez helyeztek, majd 1990-ben költöztünk be Kőhalomra, ahol most is lakunk. Két gyermekünk a két fővárosban, a fiunk Bukarestben, a lányunk Budapesten él és dolgozik.

• A dióhéjban elmondott életrajz után újra felteszem a kérdést: mikor járt először tű a firtosmartonosi kislány kezében?

Lehet, hogy voltam már öt éves – mondja Márta sajátos humorával. – Édesanyám sokat kézimunkázott. Miután a hattagú családot ellátta, időt szakított arra, hogy valamit „bütyköljön”. Kötött, varrt – mikor mire volt szükség, s asztalos édesapám mellett természetes volt, hogy ő is alkotni akart valamit. A varrás után horgolni tanított, s hetedik osztályos koromban már szvettért kötöttem. Úgy megszoktam és megszerettem, hogy a kézimunka középiskolásként is követett. Olyan volt, mint másoknak a cigaretta; amikor lazítani akartam, elővettem és varrtam.

• Honnan préselt ki időt egy kétgyermekes, agrármérnökként dolgozó nő ennyi gyönyörű, pontos, sohasem elfuserált varrottasra? Sokak szerint a mai rohanó életben a mindennapi munka mellett a kézimunkázásra egyáltalán nem marad idő.

Ha az ember szeret valamit, arra mindig tud időt szakítani. A pontosságra való igényt az édesanyám ágáról, Sipos nagymamától örököltem, aki nagyon precíz asszony volt. Kiválóan főzött, s azt tartották róla, hogy nála a puliszkát a padlóról is meg lehet enni. Így hát számomra is ez az örökség volt a természetes.

• **Három jelentős erdélyi tájegység: Udvarhely környéke, Kalotaszeg és Torockó varrástechnikáját műveled mesterfokon. Melyik áll Hozzád a legközelebb? Vagy talán fölösleges a kérdés?**

Az udvarhelyi varrottassal éreztem meg édesanyám tehetségét – válaszolja Márta, s mutatja a boszorkányos öltést, amely olyan takarékos, hogy a hátulja majdnem üres. – Ekkor jöttem rá, hogy a székelly asszony hogyan tud a semmiből is valami szépet varázsolni. Gyakran elgondolom, hogy a torockói nő férje a bányában dolgozott, Kalotaszegen a gyerekáldást szűkítették, a sokgyermekes székelly családban viszont mennyi ügyességre, leleményességre volt szükség, hogy abból a sárga földből megéljenek. Erről szól Cs. Gergely Gizellának *Asszonyi helytállás a Székelyföldön* című könyve is. S ez folytatódik unokaöcsémbe, aki a szülőfalumban szép bútorokat készít. Felesége pedig marcipáncsipkével díszített tortával lepett meg kiállításom megnyitóján.

• **Ki volt Szász Márta mestere, honnan vannak azok a különleges, eredeti, sohasem látott minták?**

Megcsodáltam László Gyula gyűjteményét Budapesten, s hálás vagyok a sorsnak, hogy megismerkedhettem és barátságot köthettem Orbán Sándorné Forrai Erzsébettel, becenevén Bogyóval, aki az Unitárius Nőszövetség kézimunkakörét vezette. Célja a hagyományörzés mellett a népi varrottasok értékeinek felmérése, a különböző varrástechnikák népszerűsítése volt. Ezt szolgálták az általa szervezett tanfolyamok Kolozsváron és a vidéki egyházközségekben, így például Olthévízen is, ahol azt tanította az asszonyoknak, hogy a kézimunka meg kell őrizze eredetiségét, s nem szabad hagyjuk, hogy giccsé váljon. A különböző vidékek népi hímzésének módját, az öltéstechnikákat, a munkadarabok befejezési módját, minták hagyományos módon történő nyomtatását adta tovább.

Tőle kaptam az 1900-as évek-ből származó kalotaszegi eredeti írásos, s a rámán varrott írás után való torockói forgó tulipános mintát. Egyébként a tulipán a kedvencem – teszi hozzá Szász Márta, ami a kézimunkáiról azonnal kiderül. Majd elmondja, hogyan kell a mintát lyukasztott papírral a hagyományos módon nyomtatni, s azt is, hogy a Székelykeresztúron bemutatott varrottasokat tokban felcsavarva tartja, hogy ne törjenek meg, ne gyűrődjenek össze.

Itt a lakásban nincs ahova kitegyem, ahhoz olyan tisztaszobára lenne szükség, ahova a légy sem repül be.

Aztán kiderül, hogy a kézimunkázás minden területén kipróbálta különleges képességeit, kelim és különleges mintával készült pointlas-garnitúrákat, makramé falvédőt is készített. Ez utóbbi abban a csupa ablak sarokszobában látható, amelyben gondosan ápolt orchideák nyílnak. A másokban őrzi a maga horgolta csipkebetétes abroszokat a kosárnyi pointlas mellett. Ilyen kelengyéje aligha van valakinek Erdélyben. A lakást

egyébként férje állatokat mintázó gyökérkompozíciói díszítik.

Érdeklődésemre, hogy eladásukra, értékesítésükre gondolt-e, határozottan válaszol:

– Hogyan tehetném, amikor a lelkem van mindenikben!

Tanítómesterére, Forrai Erzsébet emlékére írt levelében olvashatjuk: „Az első darabokat elvittem Kolozsvárra, hogy kikérjem a véleményét.

Bogyó ölébe terítette a párnáimat.

– Jaj, Márta, ez olyan szép – mondta és sírt...

Bizonyára az öröm könnyei voltak, hogy megfogant a láng abból a tűzből, amelyben ő égett, s amelyet a népi varrottasok szeretete táplált.”

Befejezésékképpen idézzünk még a székellykeresztúri kiállítás szórólapjának férje, Sipos Dénes által írt üzenetéből:

„Értékváltások idején nehéz a kommunikáció, főleg generációk közt, de Márta sokakkal egyetemben még mindig hisz abban, hogy van értelme a gyökerekhez való visszahajlásnak: mert ha van sajátos, ismert kulturális múltunk, lesz hozzá jövő is.”

S reményeink szerint nemsokára következik egy kiállítás, amelyen szép varrottasait Marosvásárhelyen is megcsodálhatjuk október 4–7-e között, az unitárius, unitárius-univerzalista és más felekezetű nők világtalálkozóján. Az esemény idején a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség Dersi János termében Sipos Dénesné Szász Márta kézimunkáiból nyílik kiállítás.

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

A megsapkázott gondnok

• Egy nyári hétvégén vendég lelkész nő érkezik a falusi egyházközségbe a testvérgyülekezetből. Az istentisztelet után az amerikai lelkész nő a testvérgyülekezet részéről küldött ajándékokat adja át az úrasztalánál, a helyi lelkész nő pedig a gondnokot kéri az aján-

dékok átvételére. A gondnok kijön a templom piacára, mire a csupa-mosoly amerikai lelkész nő meglepetés-szerűen egy vadonatúj sportsapkát csap a fejére. Az istentisztelet végeztével a kézfogások során valaki megjegyzi: „Azt azért nem gondoltuk volna, hogy így megsapkázzák a gondnokot a templomban.”

Beküldte: Pálffy Tamás Szabolcs

Térjetek be!

A Közlöny június lapszámának híroverében megjelent, hogy pünkösdi szombatján közösségi délutánt szerveztünk Datkon. Most szeretnénk bővebben beszámolni a datki élet e szeletéről.

Valójában a rendezvény a pünkösdi hangoló imaheti alkalom nagyobb lélegzetvételű záró pillanata volt. A siker érdekében a gyülekezet apraja-nagya kivette részét az előkészületből. A rendezvény pünkösdi szombatján 14 órakor kezdődött templomi áhítattal, amelyet az egyházközség kórusának fellépése követett. Kórusunk ez év januárjában alakult, és már a második fellépését tudja maga mögött. Ez alkalommal zsolnárokkal örvendeztette meg a gyülekezetet. Ezt követően Kisgyörgy Zoltán *Harangoskönyvének* bemutatása kötötte le a gyülekezet figyelmét. A harangok hangját, a múltba való hangolódást a jelen hangja váltotta fel, amikor a vallásörök gyerekek pünkösdi királynézása ráta fel a falu utcáit. Hagyományteremtő szándékkal szerveztünk pünkösdi királynézást: a gyerekek népviseletbe öltözve királyt, királynét, királylányt, koszorúslányt és vőfélyt választottak. Zeneszórá körbejárták a falut, pünkösdi énekekkel adva hírt, hogy elérkezett az ünnep. A falujárás a helyi kultúrothton udvarán ért véget, ahová a bográcsugolyás illata csalogatta a gyerekeket, szülőket, egyházközségi tagokat. A szeretetvendégség és egyben a közösségi délután záró felvonásaként a helyi fiatalok előadását, Tamási Áron *Kivirágzott kecskeszarvak* című novellájának színpadi feldolgozását tekinthette meg a közönség.

Az alkalom nemcsak a falu lakóit volt hivatott megszólítani, a hívó szó elhallatszott az országhatáron túlra is. Megtisztelték jelenlétükkel magyarországi testvértelepülésünk, Pusztaföldvár önkormányzatának képviselői is. Jó érzés volt az evangéliumi hangulatot megélni a közös imádkozásban, éneklésben, harangszóban, falujárásban, a közös étkezésben, színjátásban, a baráti beszélgetésekben. A hívó szó mindenkire szólt, aki betért, részünkké vált!

MAJOR LÁSZLÓ

Levél az Olvasótól

Életkörülményeim megváltozása miatt jelenleg többet tartózkodom Olaszországban, mint Erdélyben. Ennek következtében csak most, júniusban olvashattam át a Közlöny 2012-ben megjelent első hat számát.

Keresem a dicsérő, sőt, magasztaló szavakat, hogy kifejezésre juttassam boldogságomat és büszkeségemet! A Közlöny egyszerűen csodálatos! Változatos és sokszínű. Nem tudtam letenni, míg át nem olvastam az egészet. Nem is tudom, mivel kezdjem?

Például *A lélek kenyere* rovat írásainak mindegyike kitűnő! A belőlük sugárzó őszinte gondolatok és érzések szívet melengetőek. Mint észlelem, a *Harmóniasarok* és a *Lélek-tér-kép* váltakozva jelenik meg. Egyrészt gondolatébresztők, másrészt segítségnyújtó szerepük is van. A lelkészszentelésért mondott hálaadó imához lélekben én magam is csatlakozom. Úgy fogadom ennek a tizenhat lelkésznek a felszentelését, mint Istennek rendkívüli és különleges ajándékát, amit ezekben a nehéz időkben talán éppen azért adott nekünk, hogy bár egyre fogyatkozunk, a reményt sohasse veszítsük el. Higgyük, hogy mindenképpen megmaradunk.

Érdeklődéssel olvastam az *Egyház híreit*. De megdöbbenéssel és szomorúan vettem tudomásul az átvilágítási eredmények egyes részeit, mégis, megelégedéssel és egyetértéssel vettem tudomásul a részleteket. Végre eljött az idő, hogy megtudjuk az igazat – még akkor is, ha ez nagyon fájdalmas –, anélkül azonban, hogy ítéletet mondhatnánk bárki fölött, hisz tudjuk, hogy tulajdonképpen mindannyian áldozatai voltunk egy kegyetlen rendszernek.

A *Nők világa* és az *Ifjúsági oldal* külön öröm számomra, mert mindig van valami új és reményt keltő az itt megjelenő írásokban, mint ahogy az újrapiasztorlevél is boldogságos érzést szerzett, mert békeséget és áldást kívánt életünkre.

Ennek a hat számnak minden betűjét elolvastam. Legszívesebben mindenki nevét felsorolnám, s minden írást megdicsérenék. A szerkesztőségnek szívből gratulálok, és minden munkatársat arra buzdítok, hogy továbbra is írjon mindenről és mindenkiről. Legyen az úti beszámoló, ösztöndíjas diákkal való beszélgetés, könyvbemutató, nemzetközi összejövetelek leírása, csendes napok ismertetése, régi nagyjainkra való visszaemlékezés, bibliamagyarázat, kitüntetettjeinkkel készült interjú, épületeink karbantartásának szükségességéről szóló írás, és ne hiányozzék soha a szívderítő humor, meg a szórakoztató keresztretjvény, de a sok szép emléket őrző fénykép sem.

Bizalommal várom a Közlöny hetedik számát, s a csodával határos, szinte hihetetlennek tűnő eseményről szóló írásokat, melyek beszámolnak a Magyar Unitárius Egyház újraegyesüléséről.

Isten áldja!

SIGMOND JÚLIA

HARMÓNIASAROK

Megváltoztatható a megváltoztathatatlan

**FERENCZI
ENIKŐ**

Elég nagy kihívás harmóniáról, boldogságról beszélni. Van, aki megkérdőjelezi és egy jó távoli, elidealizált, el nem érhető állapotként kezeli. Én hiszek a harmóniában. A boldogságban. Az élet teljességében. Tudom, hogy ízlelhető, élhető, rövidebb-hosszabb távra megvalósítható állapot. Ami már csak azért sem lehet folyamatos, mert akkor éppen lényegét veszítené el.

De hol vannak a harmonikus, kiegyensúlyozott emberek?

Nézz magadba. Milyen érzés uralja lelkedet a hétköznapiakban? És ünneplő percekben? Mit látsz, ha a tükörben szembetalálkozol önmagaddal? Tetszik az ember, aki visszanéz rád? Mennyire van összhang vágyaid és megvalósításaid, érzéseid és gondolataid között? Sikerül megtalálnod a nap folyamán azt a biztos egyensúlyt, amiből a rossz percek sem mozdítanak ki?

Aztán nézz körül. Figyeld meg a társad arcát naponta olyan pillanatokban is, amikor nem veszi észre, hogy nézed. Figyeld munkatársaid, akikkel naponta találkozol. És miközben utazol, figyeld az embereket. Ha jól figyelsz, sok mindent megtudhatsz. Többet, mint sejtenéd. Mit látsz? És mi az, ami hangok és szavak nélkül beszélni kezd?

Arcunkon viseljük sorsunkat, rólunk beszélnek mozdulataink, gesztusaink jellemeznek, életünk, jellemünk istenhitünkről és vallásosságunkról tanúskodik. Szavak nélkül is elmondjuk, hogy kik vagyunk valójában.

Érdemes egy kicsit megvizsgálni a civilizációs betegségek sorát is: asztma, allergia, cukorbetegség, infarktus, magas vérnyomás. Ez is rólunk szól. A világ lakosságából hányan szenvednek depresszió-

óban! És hányan menekülnek az alkohol mámorába! Miért egyre magasabb a skizofrének száma? És miért jósolja a WHO (Egészségügyi Világszervezet), hogy 2020-ra a depresszió lesz a második legelterjedtebb betegség világszerte? És hányan vannak, akiknek boldogtalansága és szenvedése nem szerepel kartotékok lapjain, hanem néma magányukban szenvedik sorsukat, létüket.

A segítő szakmabeliek, akik évente ezres számokban ismerkednek emberi élettörténetekkel, nem tudják nem észrevenni, hogy merre tartunk. A legfeltűnőbb jelenség talán az, hogy az emberek nem érzik jól magukat a társadalomban (létbizonytalanságban élnek), a hétköznapi stressz és frusztráció eredményeként elveszítik önértékelésüket, túl sok a fel nem dolgozott trauma (gyermekkori és felnőttkori sérelmek), gyakori a magány (itt nem az egyedüllétről beszélek, ami fontos az ember életében, hanem az elszigeteltségről, a társas magányról). A magányos ember önmagáról és a világról alkotott képe pedig hamis. Veszélyeztetett állapot, ami könnyen megbetegíti az egyént. Pedig a magány feloldható. Felelősek vagyunk önmagunkért. Felelősek vagyunk egymásért.

Hogy ilyen nagymértékben szaporodnak a lelki eredetű megbetegedések, melyek aztán testi formát öltenek, annak sok oka van. Én is már sokszor leírtam, és sok előadást tartottam arról, hogy a harmónia jelenti a testi, lelki, spirituális összhangot, vagy kiegyensúlyozott viszonyunkat önmagunkkal, embertársainkkal, Istennel.

Ehhez szeretnék még hozzátenni néhány apró dolgot, amivel sokat változtathatunk. Egyszerűnek

tűnnek, de nem azok. Ám megvalósíthatók, elérhetőek.

Örömmel és elmélyülten tenni azt, amit éppen teszünk. Legyen ez autózás vagy éppen mosogatás, mindennapi monoton teendőink elvégzése, vizsgára készülés vagy éppen kikapcsolódás. Arra figyelni, amit csinálunk. És örömet lelni abban, amit csinálunk. Játsszani önmagunkkal és megtalálni, hogy mitől is vagyunk mi különlegesek, egyediek. Egy filmet is lehet nézni elmélyülten, kikapcsolódva, vagy párhuzamosan másnapi teendőinken gondolkodni. Lehet órákat bambulni el nem készített munkák fölött, unalommal és lassan kitölteni az időt. Szemlélni azon, hogy mennyi rossz dolog vesz minket körül. Mindennek két oldala van. Melyiket vesszük észre?

Sírni és nevetni hatékonyan. Sírjuk ki időnként fájdalomunkat, elkeseredettségünket. Mint ahogy az eső tisztára mossa még Kolozsvár poros utcáit is, úgy mossák lelkünket tisztára könnycseppjeink. És tanuljunk meg szívből nevetni! Hagyjuk az udvarias vagy fancsali mosolyt, és engedjük meg néha, hogy belenevessünk harsogóan a világba. Nevethetünk saját nyomorunkon is (Móricz Zsigmond: *Hét krajcár*).

Mondd, most mire gondolsz? Hogy milyen egyszerűen hangzik? Lehet, hogy ilyen egyszerű dolgok által lehetünk kiegyensúlyozottabbak. Bár nem vagyok most mellett, sejtem, hogy Te is szeretnél boldogabb lenni.

Tedd örömmel és elmélyülten azt, amit éppen teszel. Tanulj meg szívből sírni, és szívből nevetni. És rájöhetsz arra, hogy a megváltoztathatatlanak tűnő is megváltoztatható.

KÖZÉRTTHETŐ BIBLIA

Zakariás, az előfutár előfutára

DR. CZIRE SZABOLCS

• Gyermekünk, leszármazottaink számára mind előfutárok vagyunk. Talán igaz ez néhány fontosabb történet viszonylatában is. Különleges viszonyba kerülünk az idővel, ha ennek tudatára ébredünk. Erről a fajta tapasztalásról is van mondanivalója a derék Szentírásnak, mégpedig Keresztelő János, a nagy előfutár édesapjának történetén keresztül.

Sokatmondó
szűkszávúság

Lukács evangélista beszéli el az első fejezetben Zakariás történetét. (Nem tévesztendő össze a fogás utáni, azonos nevet viselő prófétával.) Az elbeszélés úgy viszonyul a személyes történethez, mint amikor mi mesélünk pár mondatban valakiről: csak az adott helyzetre szorítkozó legfontosabbakat közli, miközben az illető hús-vér ember mindennapi életéről, belső tusakodásairól és mindarról, ami az emberi létet jelenti, csak a sorok közt olvasva következtethetünk.

Megtudjuk, hogy áldozó pap volt, mégpedig az „Abijá csoportjából”, és hogy idős feleségével, akivel feddhetetlenül éltek, a gyermekeken szülők fájalmát viselték. A csak napjainkra kialakult milliárdos jövedelmű meddőségipar az ők helyzetükben nem volt választható opció, istenfélő életük alázattal viselt adottsága volt gyermekelességük. Csak imáikban emlékeztették néha az ég Urát, mígnem élemedett korukkal végleg beletörődtek sorsukba. Legalábbis azt hitték, hogy ez a sorsuk. Merthogy erről is mondanivalója van a Szentírásnak.

Abijá csoportjából

A kis megjegyzés, hogy „Abijá csoportjából” kutakodásra indít. Josephus történetírótól megtudjuk, hogy Heródes király idejében mintegy húszezer áldozópap volt hivatalban, akiket 24 váltási csoportra osztottak be, az 1Krn 24,1–19-nek megfelelően. Mindenik csoportra évente kétszer került sor

egy-egy hétre a templomi füstölő-áldozat szolgálatában, a nyolc-száznál is több pap közül sorshúzással döntötték el, hogy ki mutassa be az áldozatot. Különleges megtiszteltetésnek számított, akire életében legalább egyszer sor került. Zakariás számára eljött a nagy pillanat.

Pár mondatban érdemes a füstölőáldozatra is kitérni. A templom szentélyében állt a négyszarvú aranyoltár, amelyen illatos nővénykeveréket égettek. Ennek összetételét a 2Móz 30,34–37 írja le (stirax – illatos gyanta, ónix – szagos borostyán, galbanum – erős illatú mézga, fűszerek és tiszta tömjén), mégis titkos az összetétele, és főként a keverési aránya. Módosított arányú keveréket én is hoztam magammal szentföldi utamról. Az ókori történetírók leírják, hogy a városba belépő utazót azonnal áthatotta az a semmihez nem hasonlítható mennyi illat, amit a város legmagasabb pontján fekvő templom oltáráról hordozott szét a lengedező szél. Ezt a füstölőáldozatot naponta kétszer mutatták be, de valójában az oltáron sosem aludhatott ki egészen a tűz.

A hang és a némaság

Zakariás úgy lépett be a szentélybe, hogy a „papi szolgálat szokott módja szerint” végezze a szertartást (1,9). A nép kívül imádkozott, és várakozott az áldozópap áldására. Csakhogy várakozásuk hosszúvá nyúlt. És amikor végre feltűnt Zakariás, akkor áldásosztás helyett kézmozdulatokkal jelezte, hogy megnémult, és képtelen az áldásosztásra. Mi történt?

A szertartás nem a szokott módon történt. Amikor a legkevésbé számítottunk váratlan fordulatra, ak-

Zakariás leírja fia nevét. Domenico Ghirlandaio (freskó, 1490, Tornabuoni kápolna, Firenze)

kor következik be. Zakariás esetében az történt, hogy „megjelent neki az Úr angyala, és megállt a füstölőáldozati oltár mellett jobb felől” (1,11). Az angyal Gábrriel néven mutatkozott be. Vele korábban csak a Dániel könyvében találkozunk. Lukács evangéliumában pedig mind Keresztelő János, mind Jézus születését ő adja hírül. Az Újszövetségben rajta kívül csak egy angyal szerepel, Mihály arkangyal a Júdás-levéiben (1,9). Ugyanakkor nyomatékos figyelmeztetés hangzik el az angyalok imádatának tiltásával (pl. Kol 2,18).

Sokakat megtérít az Úrhoz

Abból, hogy az angyal jobb felől állt, jó hírre lehetett számítani. A jó hír pedig az volt, hogy könyörgésük meghallgatást nyert, és végre fiúk születnek. De nem akármilyen fiú. Zakariás hosszú nemzedékekre visszatekintő papi család sarja volt, akárcsak Erzsébet. Legfőbb vágyuk az volt, hogy legyen olyan gyermekük, aki majd folytatja ezt a szolgálatot sokak örömére. Nem is mondhatott volna örömtelibb hírt az angyal, mint hogy nagy lesz ő az Úr előtt, hogy anyja méhétől fogva telve lesz a szent szellem erejével, és hogy sokakat megtérít az Úrhoz. Szívéből szól az angyal, ennél eszményibb küldetést elképzelni sem lehetett. Ma talán egy kicsit másként fejezik ki sokan legfőbb vágyukat gyermekükkel kapcsolatban, amikor olyanokat mondanak, hogy bár csak lenne sikeres, híres, gazdag és hasonlók. Zakariás az Isten hírnökét remélte a fiában, és akkor még nem is tudta, hogy ezzel egyben Jézus előfutára lesz az ő fia.

Jelt kérni

Az angyal váratlan megjelenése, a hír reméltnél is ígéretesebb volta megzavarja Zakariást. Még őt is, a

mindig alázatos, feddhetetlen hívő embert. Hát akkor minket? Jelt kér. Milyen ember! Valami bizonyosságot akar, valami kézzelfoghatót. Hányszor beszéljük mi is ezt a jelnyelvet Istennel: tudnám, hogy mit kell tennem, csak adj valami kézzelfoghatót, valami jelet! Látmása volt, és tudnia kellett, hogy mibe lép ki: megszokott életébe, vagy valami újba. Csakhogy a nagy élményekre válaszoló kétség nem marad sosem büntetlen. Isten akarata mindenképpen teljesül, ha hiszünk benne, ha nem. Mert ahogy Ézsaiás olyan szépen mondja, „ilyen lesz az én ígém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem.” (Ézs 55,11) Zakariás büntetése a születési beteljesülésig terjedő időleges némaság. Ezért lép ki némán, mutogatva a szentélyből.

A beteljesülés

Lukács elbeszélése itt nagy időugrásokkal folytatódik. Ez pedig teremkeny talaja a legendaszülő hagyománynak. Elmondja, hogy a fogantatás után Erzsébet öt hónapig elrejtőzik, egészen Jézus anyjának, Máriának a látogatásáig. Aztán megtudjuk, hogy Erzsébet eleve a János nevet akarta adni, amit az angyal is mondott, és a vitára Zakariás tett pontot, aki egy táblára szintén ezt a nevet írta. Honnan tudta Erzsébet az oltárnál kijelentett nevet? Hol volt időközben Zakariás? Kilenc hónap alatt nem beszéltek a gyermekről, például táblára írva? A legendáriumnak számos válasza van, de ne térjünk ebbe az irányba. Inkább halljuk az evangélistát, aki tudja, hogy amikor az ember sorsfordító idejét éli, sőt nyugodtan mondhatunk ebben az esetben viláfordítót is, akkor a hallgatás a legjobb, amely hallani engedi a nagy dolgokat kívül és belül. A születés után Zakariás nyelve egyszerre megered, és a Szentírás egyik legszebb hála-

énekét zengi el, ami később a Benedictus (Áldott az Úr) nevet kapta. E mellett még két éneke van ennek az elbeszélésciklusnak, Mária Magnificat (Magasztalja lelkem az Urat) éneke és Simeon Nunc dimittis (Most bocsátd el) éneke.

Gyönyörű Zakariás énekének minden sora, de mégis hadd emeljük ki a záró részét:

*„Te pedig, kisgyermek,
a Magasságos prófétája leszel,
mert az Úr előtt jársz,
hogy előkészítsd az ő útjait,
hogy megtanítsd népét az üdvösség ismeretére,
bűneik bocsánata által,
Istenünk könyörülő irgalmáért,
amellyel meglátogat minket
a felkelő fény a magasságból;
hogy világítsa azoknak,
akik sötétségben s a halál árnyékában lakoznak,
hogy ráigazítsa lábunkat a békesség útjára.” (76–79)*

Kissé talán nehéz az apokaliptikus szigorú Keresztelő Jánosban a „kisgyermeket látni”, Zakariásban pedig az ő édesapját, aki valamikor születéséért könyörgött, és nyilvános működéséig büszkén nevelte. Mennyire megváltozik a történet a későbbi események fényében. Mindannyiunk története. Vajon ott az oltár mellett gondolt-e arra Zakariás, hogy fiát pár évtized múlva épp azért a küldetésért végzik ki, amelyet annyira akart neki? Vagy nem dolga az előfutárnak ezt tudnia, csupán a nemzedékek láncolatában a saját láncszemének kikovácsolása? Talán nem is kellett tudnia. Vagy talán tudta...

Kórházlelkészi szolgálat

Orbán Erika

Sepsiszentgyörgy, 0740-502563;

Katona Dénes

Székelyudvarhely, 0266-213100;

Ferenczi Enikő

Kolozsvár, 0740-063767;

Pavelka Attila

Marosvásárhely, 0746-234917

Romániát képviseltem New Yorkban

• A Női Világimanap Országos Bizottsága román ortodox többségű nő képviselői Kolozsváron még 2007 májusában választottak meg a Női Világimanap Romániai Bizottsága elnökévé. E „jól hangzó” tisztség betöltése egyéni erőforrás-befektetést jelent: a Romániai Bizottság (hét vallásfelekezet nő képviselői) tevékenysége koordinálását jelenleg az elnök saját kommunikációs eszközeivel látja el.

Idén április 30-án, az Európai Bizottság társelnöke, Jean Hackett, anglikán lelkészfeleség értesített Skóciából, hogy – egyetértőleg a New York-i székhelyű Nemzetközi Bizottság végrehajtó igazgatójával, Eileen King Asszonnyal – az idén június 10–17. közt az AEÁ-ban, New Yorkban sorra kerülő nemzetközi konferencián Románia képviselőjeként gondoltak rám.

E megtisztelő megbízatás egyrészt az országos elnöki tevékenység értékelését jelentheti, másrészt életkor szempont szerinti megfelelést: jelenleg a Romániai Bizottság legfiatalabb tagjaként tevékenykedem.

Június 9-i (autós-repülő) útirányom: Maros-szentgyörgy–Bukarest–London–New York, Manhattan. Szállásunk a Manhattan-i Zenekonzervatórium bentlakásában volt. A reggel hét órától este fél tízig (étkezési szünetekkel) naponta sorra kerülő konferencia munkálatai az Egyházközi Központban (The Interchurch Center) zajlottak, 104 országból 227 női résztvevővel.

Reggelente a „kontinensek képviselői” tartottak áhítatot. Közös téma: Migrációra készítő tényezők (környezeti, gazdasági, politikai és személyes tényezők, valamint a migrációnak a Női Világimanap jövőjére való befolyása). E tárgyban kontinensenkénti megbeszélésekre került sor, majd összesítettünk. Jelképes gesztusként minden résztvevő nő országából hozott csészével ajándékozott meg egy más nőt (akit korábban nem ismert személyesen). Napnyugtával

kontinensenkénti kulturális műsoroknak örvendhetek a résztvevők.

Tisztújító választásokra is sor került: Románia képviselőjeként élhettem szavazati jogommal. A Női Világimanap Nemzetközi Bizottsága eddigi elnökétől, a Bahama-szigetek fővárosából, Nassauból érkezett S. Anette Poitier asszonytól a ljubjanai Corinna Harbig lutheránus lelkész nő vette át a „stafétát”. Corinna eddig az Európai Bizottság társelnökeként tevékenykedett. A Nemzetközi Bizottság újonnan megválasztott európai képviselői a Franciaországból érkezett Laurence Gangloff és a luxemburgi Emmanuelle Bauer.

A Női Világimanap Romániai Bizottsága tagjai egyházi megbízatását illetően jelenleg a lutheránus-evangélikus és az unitárius vallású képviselők rendelkeznek Egyházuk Országos Nőszövetsége általi felhatalmazással. Románia képviselőjeként úgy látom, hogy a jövőre nézve a többi felekezet képviselői is országos nőszövetségi megbízatással kell rendelkezzenek. Az itteni Bizottság jövőbeni működését illető – és New Yorkban is elhangzott – irányvonalat a következőkben határozom meg: lehetőséget kínálni fiatal – román, angol, német vagy francia nyelven legalább középfokon kommunikálni tudó – önkéntes munkára vállalkozó nő képviselők bevonására, és folytatni a már évekkal ezelőtt elindított, Alaptörvény-megalkotási munkálatokat. Ez az Alaptörvény összhangban kell legyen a Női Világimanap Nemzetközi Alaptörvénye dokumentumával.

A bizalom iránti köszönettel hálát adok Egy Istenünknek, hogy idén júniusban unitárius lelkészneként Romániát képviselhettem a New Yorkban tartott nemzetközi konferencián.

PÁLFFY ANNA-MÁRIA

a Női Világimanap Romániai Bizottsága elnöke

Meghívó a szejkefürdői unitárius találkozóra!

Kedves unitárius Testvérem!

Találkozásra hívlak! Gyere velünk augusztus második szombatján a *sejkefürdői unitárius találkozóra*. Igazi felemelő élményben lesz részed. Orbán Balázs emlékművénel méltó helyet találsz, ahol a hit, remény és szeretet jegyében megtapasztalhatod a közös imádság erejét, reményeink és vágyaink megfogalmazását, hálaadásunk méltó megünneplését, közösségünk összetartó erejét és vendégszeretetünk kellemes óráit. Megérezheted, hogy unitárius közösségünkben fon-

tos a hit és az imádság, reményeinkben ez ad erőt, és segít további munkánkban és küzdelmünkben. Fogd meg gyermeked és unokád kezét, és hozd el őket is a szejkefürdői unitárius találkozóra. Érezze meg imádságos lelked rezdülését, ismerje meg a gyönyörű vallásos énekek hangulatát, élje át a közös imádság felemelő érzését. Ha itt leszel, akkor még nagyon sokáig fog élni unitárius közösségünk, hisz továbbadtad Te is a Rád hagyott drága kincset, megélt unitárius hitedet.

Találkozzunk augusztus második szombatján a *sejkefürdői unitárius találkozó*n!

BLÉNESSY JOLÁN

Az egyházi épületek karbantartásáról – 4

FURU ÁRPÁD

A famennyezetek karbantartása

Az előző cikkben a tetőtér ellenőrző bejárásáról, a héjazat és a tetőszerkezet ellenőrzéséről és az ezzel kapcsolatos feladatokról szoltunk. A tetőtér bejárása lehetőséget nyit egy másik, szintén fontos szerkezeti elem: a templom mennyezetének ellenőrzésére is. Az erdélyi unitárius templomok mennyezete leggyakrabban fából készült, azaz az épület hosszanti falaira fektetett tartógerendákra alulról és esetenként felülről keresztbe deszkákat szegeztek. Nagyon gyakori a mennyezet kazettás kiképzése, azaz a hosszanti deszkákra négyzet vagy téglalap alakban profilozott léceket illesztettek. A XVII. század végétől a XIX. század első feléig a tehetősebb gyülekezetek az ilyen mennyezeteket kifestették. A késő reneszánsz és barokk díszítőművészet mintakincséből ihletődött, sajátosan kialakított, festett kazettás mennyezetek az erdélyi építészeti örökség nagyon jellegzetes és értékes részét képezik. A XIX. század második felétől a fáfödémeket általában felvakolták, ritkábban a fehérre meszelt síkmennyezeteket stukkódíszekkel gazdagították. Az unitárius közösségekben fennmaradt, számban kevesebb középkori templomépületben ritkábban téglából rakott, boltozott mennyezeteket is találunk.

Anyagukból fakadóan a famennyezetek károsodásait két nagy csoportra oszthatjuk. Ritkábban fordulnak elő olyan mechanikai, azaz roncsolásos károk, amikor az időben kiszáradó és elvékonyodó deszka, esetleg a fődém tartógerendája valamilyen többletterhelés miatt megreped. Ilyen helyzet állhat elő, ha a fődémgerenda vége elkorhad, és ezért a gerenda súlya a deszkákat nyomja,

vagy ritkábban a padláson járó emberek súlya alatt is repedések keletkezhetnek. (Általában a legtöbb templom tetőterének bejárásakor a fődém és szaruállások gerendázatára tanácsos csak lépni.) **Amennyiben azt tapasztaljuk, hogy templomunk mennyezetének deszkázata gyengébb, a fődémgerendákon pallókat helyezhetünk el, hogy biztosítsuk az ezeken való könnyebb közlekedést. A fődém deszkázatának repedéseit, elmozdulásait szabad szemmel is jól lehet látni, akár a tetőtérben, vagy alulról a templomból. Ilyenkor fontos szakembert hívunk.**

A famennyezetek károsodásának leggyakoribb oka a beázáshoz, és az ebből fakadó korhadáshoz köthető. Az egyszeri beázás is kellemetlen nyomokat hagy maga után, de a legveszélyesebb az ismétlődő vagy folyamatos beázás. A nedves fa környezetében kialakuló mikroklíma (főleg nyáridőben a magas hőmérséklettel járó páratartalom) és a levegő mozgásának hiánya kedvez a biológiai

károsodásoknak, azaz a fakárosító gombák megjelenésének. Ez hosszú távon a nedves fa elkorhadásához vezet, ami gyakorlatilag a fa anyagának fizikai pusztulását jelenti. Különösen veszélyes a könnyező házígomba, amely a gócpontból gyorsan terjed, és nagy területeken képes a fa anyagát elpusztítani, mi több, kiirtása igen költséges és nehézkes feladat. (Erről a gombafajtáról egy következő cikkben részletesebben szoltunk.) **Az ezzel kapcsolatos tulajdonosi feladatot már az előző részben meghatároztuk, fontos a padlástér tisztán tartása, a hulladék eltakarítása, a madarak ki- rekesztése.**

A fődém gerendái leggyakrabban a végeknél, azaz a támaszoknál korhadnak. Ezek rejtett felületek, egyrészt az eresznél a tető belmagassága általában kisebb, másrészt előfordul, hogy a gerendák végeit a falba beépítik. Az eresz fölötti tetősík meghibásodásából keletkező beázás a falkoronát, és ezzel a gerendavégeket is áztatja. A műszaki megoldások jellegéből fa-

Festett kazetták károsodásai beázást követően a medeséri templomban.
A szerző felv.

kadóan ezek a részek nehezen száradnak ki. Tulajdonosként általában már csak akkor vesszük észre az ilyen hibát, amikor már előrehaladott állapotban van, azaz a korhadás a gerenda befogásán kívüli részt is megtámadja, vagy a támasz elkorhadása miatt a gerenda lefele mozdul, feszítve, hasassá téve a mennyezetet. **Hangsúlyozzuk, hogy a megelőzés szempontjából a beázások minél hatékonyabb és azonnali megszüntetése a cél.**

A beázáson mint fő nedvességforráson túl oda kell figyelniünk a mennyezeten kicsapódó párára is. Ha a hideg templomba meleg és ezáltal nagyobb páratartalmú levegő árad, ez felszáll, a mennyezet alatt összegyűl, és a hideg felületen kicsapódik. Normális esetekben, a deszkák közötti réseken, nyílásokon, hajszálrepedéseken keresztül járó finom légáramlatok, illetve a mennyezet fölötti tér szellőzése által a megnedvesedett mennyezetdeszkák könnyen kiszáradnak, és ilyenkor ez a jelenség nagy bajt nem okoz. Fel szeretnénk hívni a figyelmet egy olyan ismétlődő hibára, amit sajnos több templom tetőterében felfedeztünk. Különböző megfontolá-

sokból az elmúlt évtizedekben szokássá vált a templomok famennyezetének valamilyen anyaggal történő borítása. Találtunk már linóleumot, préselt lemezt, rétegelt falemezt, kátránypapírt, nájlönfóliát, újabban tetőtéri hőszigeteléssel is próbálkoznak. Famennyezetek esetén egy ilyen borítás nagyon sok veszéllyel jár. A faanyagot beborító anyag meggátolja a mennyezetten át a templom teréből érkező pára távozását, így a borítás alatti fa könnyen korhadásnak indul, és nagy területeken bekövetkezhet a mennyezet károsodása. Amennyiben festett famennyezetet díszítették a templomot, az ismételt pára kicsapódás és a késleltetett kiszáradás a több száz éves műérték súlyos károsodásához vezet. Sajnos több példát ismerünk, amikor a festés e miatt teljesen tönkrement. Olyan templomokat is meglátogattunk, ahol a mennyezet a fenti hiba következtében omlásveszélyessé vált.

Szólnunk kell a mai kor egyik divatos jelenségéről, és az ehhez kapcsolódó érvrendszeréről is. A templom jobb kifűthetőségére és az energiatakarékosságra hivatkozva egyre több közösségben került fel a lakóházaknál sikerrel al-

kalmazott módszer, azaz a padlás-téri mennyezet szigetelése. Fontos megértenünk, hogy a fentebb leírt veszélyeken túl ez a módszer az esetek többségében nem hatékony, és teljesen szükségtelen. Egy átlagos vagy ennél magasabb templomban a mennyezetet hiába szigeteljük, ugyanis a fűtéssel előállított meleg levegő felszáll, tehát a padokban ülők hőérzete nem sokat fog változni. Költséghatékony eredményt kizárólag kis belmagasságú terekben lehet ily módon elérni.

A tető bejárása során tehát győződjünk meg, hogy a famennyezetet nem borították semmivel, amennyiben igen, akkor járjunk el a borítás mielőbbi eltávolítása érdekében.

Mint láthatjuk, a karbantartás elmaradása, a hibák késői észlése és elhárítása, a meggondolatlan, nem megfelelő beavatkozások szerkezeti károsodásokat és a különlegesen értékes kazettás mennyezetek felbecsülhetetlen örökségértékét is súlyosan károsíthatják.

Értékeink fenntartását kellő figyelemmel, rendszeres szemlével és a megfelelő szakember bevonásával biztosíthatjuk sikeresen.

Tulipánok országában – 2

DIMÉNY JÓZSEF

• Kinderdijk a Lek és a Noord folyó találkozásánál fekszik. A föld kiszáraitására egy 19 szélmalomból álló rendszert építettek ki az 1740-es évek körül. A hely Hollandia egyik leglátogatottabb turisztikai látványosságai közé tartozik, 1997-óta az Unesco Világörökség része. Sétánk során a csatorna mellett közelebbről is megnéztük az egyik szélmalmot, melyben ma is laknak, majd rövid fényképezés után elfáradva, de nagyon sok élménnyel gazdagodva tértünk vissza szálláshelyünkre.

Másnap vasárnap lévén, istentisztelettel kezdtünk, a szálloda egyik előadótermében. A 2Kor 13,5 alapján arról beszéltem, hogy az önismeret és önvizsgálat mennyire fontos az életünkben.

A délelőttöt Lisse nevű kisváros csodálatos virágparkjában, a Keukenhofban töltöttük. 1949-ben jutott eszébe az akkori polgármesternek és a tíz legnagyobb helyi tulipántermelőnek, hogy állandó szabad-téri virágkiállítást rendezzenek a tavaszi virágzások idejére. Felvásárolták az egykori grófné fűvészkertjét, és létrehozták ezt a gyönyörű virágparadicsomot. Évente csak 8 héten át van nyitva, mégis a világ egyik legtöbbet fényképezett helye. Nem csoda, mert szemet gyönyörködtető és lelket simogató érzés minden sétálónak a keukenhofi élmény. Leírhatatlan élmény a virágoknak az a színekavalkádja, amely körülveszi az embert. A tulipánokon kívül számos érdekessége van a parknak: hatyús tó, élősvény-labirintus, szabad-

téri állatkert, szobrok és más művészeti alkotások. Számomra legteljesebb a virágokból kirakott portré volt. Minden évben vannak időszakos kiállítások, és mivel a zenei életben 2012 Chopin-év, az ő képmását „formázták” meg a kertész-művészek.

A szabadtéri csodákon túl vannak benti pavilonok is, ahol az orchideától az ikebanacsodáig minden megtalálható. Nem három órát, három napot is szívesen eltöltöttünk volna itt. Sokat hallottam már a holland tulipánokról és azok nagybani termeléséről, de ennek mivoltát igazán akkor értettem meg, amikor a kertből rátekintve a rétre, a látóhatár széléig virágok színes pompája vett körül. Fájó szívvel vettünk búcsút, és indultunk a főváros felé.

Amszterdamban először a Van Gogh-múzeumot néztük meg. A háromszintes, modern épület külseje sem szokványos, de igazából a belseje kápráztatja el a művészet iránt rajongókat. A földszinten XIX. század végi, jobbára holland és francia festmények kiállítása tekinthető meg. Többnyire sötét színvilágú komoly művek, amelyeket úgy válogatták össze, hogy a kortárs festészetet képviseljék. Az első emeleten Van Gogh műveiből láthattunk válogatást, kronologikus sorrendbe rendezve. Korai festményein a sötét színek dominálnak. Szinte fájó a megjelenített komor holland táj vagy a *Krumplievők* realista ábrázolása. Alkotásaiban az élénkebb színek a franciaországi periódusa után kezdenek megjelenni. Nagy hatással volt rá a neoimpresszionizmus, amelyet jól tükröz a sárgában és narancssárgában játszó *nemezkalapos önarckép*. Tovább lehet követni sajátos technikájának alakulását azokon a képeken, amelyek a dél-franciaországi Arles-ban készültek. A sor végén ott van a *Gyökek és fatörzsek* című festmény, melynek absztrakt szövevénye talán egy új természetkeresés eredménye.

E tragikus sorsú, sokat szenvedett művész méltán a holland festészet egyik kiemelkedő alakja. A második emeleten, egy üvegfal mögött, a padlótól a mennyezetig kiagatatott, többnyire tőle származó festményvázlat között más művészek darabjai is megtalálhatók.

A múzeumtól nem messze egy gyémántcsiszoló műhelyhez vezetett idegenvezetőnk, ahol magyar nyelven vezettek be minket a gyémántmetszés és csiszolás művészetébe. Ezután egy rövid bemutatót tartottak a különböző méretű, tisztaságú és csiszolású gyémántokról. Amikor elénk tették a különböző kollekciókat, gyűrűket, fülbevalókat nyakékeket, megfigyeltem, hogy nemcsak a kövek csillogtak, hanem a jelen levő hölgyek szemei is.

A csatornán való hajókázás igazi élmény volt. A 160 kisebb-nagyobb csatorna hozzávetőlegesen 8 négyzetkilométeres területet hálóz be, amely fölött 600 híd segíti a szárazföldi közlekedést. A látvány a velencei lagúnákat idézi, ezért is nevezik Amszterdamot *Észak Velencének*.

Bepillantást nyerve Amszterdam belvárosának életébe, megerősödött bennem az a tapasztalat, miszerint a szabadság mintegy következménye a túlzott szabadságnak. Ugyanis egy olyan jelenséggel találkoztunk, melynek „drogturizmus” a neve. Megdöbbenéssel tapasztaltuk, hogy nagyon sok fiatal azért látogat ide, mert itt szabadon vásárolhat és fogyaszthat különböző, legális tudatmódosító szereket. Ez a gond nem új keletű, hiszen a 60-as években a hippik ellen csak szigorú törvényekkel (betelepülés és tüntetés elleni tilalom) tudtak védekezni. Ám minden csalódást kárpótolt a főtér jó hangulata és néhány finom holland sütemény, melyekről annyit hallottunk.

A holland parlament és kormány székhelye

Hazafele jövet az élményekről beszélgetve a csoport tagjai egyetértettek abban, hogy egy gyönyörű országot ismertünk meg, gazdag történelmi múlttal, patinás régi épületekkel, virágzó gazdasággal aminek jelentős részét a virágkereskedelem és a híres sajt készítése-eladása teszi ki. Megegyeztünk abban is, hogy a Virágkarnevált és a Keukenhof Parkot mindenkinek ajánljuk, aki úgy dönt, hogy Hollandiába látogat. A délutáni órákban a repülőről már Kolozsvár közelében néhányan arról beszéltek, hogy jövőben Párizst kellene megnézni.

NŐK VILÁGA

Egyensúlykeresés változó világunkban

Lapszámunkban folytatjuk a 2012. október 4–7. között Marosvásárhelyen szervezendő unitárius, unitárius-univerzalista és más felekezetű nők második világtalálkozója meghívott előadóinak bemutatását. (Az oldalt összeállította Moldován-Szeredai Noémi és Nagy Gizella.)

• Komáromi Tünde – néprajzkutató, Kolozsvár, Románia

Egyetemi tanulmányait a Babeş-Bolyai Tudományegyetem magyar nyelv és irodalom fő- és néprajz mellékszakán végezte. 2000-től a Román Akadémia kolozsvári Folklór Intézetének munkatársa. Doktori fokozatot a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Folklóre Tanszékén szerzett 2005-ben. Ezt követően a halle-i (Németország) Max Planck Szociálintropológiai Intézetben vett részt posztdoktori ösztöndíjjal egy hároméves kutatási projektben. A projekt részét képezte egy tizennégy hónapos oroszországi terepmunka Szerгиеv Poszádban. Fő érdeklődési területei: népi

gyógyászat, vallásos gyógyítás, kortárs boszorkányság, erdélyi (főleg kolozsvári és aranyosszéki XVI., illetve XVII–XVIII. századi) boszorkányperek és kortárs román és orosz ortodox vallásosság. Több szakmai szervezet tagja, számos nemzetközi konferencián vett részt. A 90-es évektől folyamatosan közli tanulmányait. 2009-ben jelent meg első könyve. Két gyermek édesanyja.

• Smaranda Enache – jogvédő, Marosvásárhely, Románia

Bukaresti Egyetem Bölcsészeti Karán szerzett francia–magyar filológiai oklevelet. Kezdetben fordítóként, francia nyelv és irodalom tanárként dolgozott. 1983 és 1990 között a marosvásárhelyi Ariel színház irodalmi titkára, majd művészeti igazgatója volt. Az 1989 tavaszán írt, Ceauşescu-diktatúrát leleplező *Állatmesék* című politikai allegóriáját az akkori cenzúra betiltotta. 1989 decemberében, neves marosvásárhelyi értelmiségiekkel közösen, létrehozta a Pro Europa Ligát, Románia első pro-európai mozgalmát, melynek jelenleg is társelnöke.

1998 és 2001 között Románia finnországi és észtországi nagykö-

vete. Az évek során elnökségi tagja volt számos romániai civil társadalmi szervezetnek, valamint számos nemzetközi alapítványnak. Szakértőként több konfliktus-megelőző küldetésen vett részt Moldovában, Boszniában és Hercegovinában, Grúziában.

Az elmúlt húsz esztendőben az európai gondolat elkötelezett híveként munkálkodott. A nemzetek közötti megbékélés, tolerancia és szolidaritás terjesztése és megerősítése volt a fő célkitűzése, kulcsszerepet vállalt a románok, magyarok, romák és más nemzeti közösségek társadalmi integrációjának, illetve történelmi megbékélésének folyamatában.

Felhívás minden helyi unitárius nőszövetség felé

Az Unitárius Nők Országos Szövetsége ez évi közgyűlését október 6-án tartja Marosvásárhelyen az *Unitárius, unitárius-univerzalista és más felekezetű nők második világtalálkozója* keretében.

Ez rendkívüli alkalom arra, hogy távolról érkező nőtestvéreink előtt bemutakozzunk. Ennek érdekében a közgyűlés évi jelentéseit szeretnénk képek ve-

títésével szemléltetni. Kéréssel fordulunk minden unitárius nőszövetséghez:

Kérjük, küldjenek elektronikus úton képeket a nőszövetségek életéből, tevékenységeiről, jelentős eseményekről, hogy ezekből készíthessünk egy átfogó, színes szemléltetőanyagot.

A képeket a következő címre várjuk: Simó Melinda, UNOSZ-titkár: melisimo@gmail.com.

Beküldési határidő: 2012. augusztus 10.

Kérjük a levélben jelezni az egyházközség nevét, az esemény, tevékenység megnevezését.

Kárpát-medencei Asszonytalálkozó

DIMÉNY CSILLA JÚLIA

• Mottó: „Úgy érezzük, hogy mindaz, amit teszünk, csak csepp a tengerben, de a tenger is kevesebb nélkül a csepp nélkül.” (Teréz anya)

Ezzel a szép gondolattal nyitotta meg kapuit a VIII. Kárpát-medencei Asszonytalálkozó a „Virágzó Civil Világért” 2012. június 8-án Kecskeméten. A háromnapos találkozón 28 szervezet részéről mintegy 30 település képviseltette magát. Házigazdáink a 10. születésnapját ünneplő Nők a Nemzet Jövőjéért Egyesület, valamint a Magyar Asszonyok Érdekszövetsége voltak. A rangos találkozón ketten, Jakabházi Vera és jómagam képviseltük az Unitárius Nők Országos Szövetségét. Szeretettel és érezhető elismeréssel fogadtak, úgy éreztük, mintha már régi barátok lennénk.

Olyan neves személyiségek tisztelték meg jelenlétükkel a rendezvényt, mint Gál Kinga európai parlamenti képviselő, Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár, Ékes Ilona országgyűlési képviselő – a Magyar Asszonyok Érdekszövetségének elindítója – és Molnár Bánffy Kata kommunikációs szakember, a Ladies First Consulting vezető tanácsadója. Mint később kiderült, ő az erdélyi Bánffy család egyik leszármazottja.

A rendezvényen tartott előadások témái a nőket érintő kérdések voltak: anyaság–gyermekvállalás–család; a család és a munka változó szerepe; részidős munkavállalás; vállalkozó nők; nők közéleti szerepvállalása; nők a művészetben; a családpolitika jelene és jövője.

Családpolitikai vonatkozásban Kormosné Debreczeni Zsuzsa, a Nemzeti Erőforrás Minisztériumának családpolitikai főosztályvezető helyettese több érdekes statisztikai adatot ismertetett. Például azt, hogy a mai Magyarországon még mindig a hagyományos családi értékrendben hisznek az emberek. A megkérdezettek 67,4%-a vallja, hogy „nem lehet igazán boldog, akinek nincs gyermeke”. A jövőendő anyák 60,3%-a szeretne két gyermeket, 20,4%-a pedig hármat. Az elmúlt évben 5,5%-kal nőtt a születések száma, annak ellenére, hogy a válások száma 60%-ra emelkedett.

Az új családpolitikai felfogás szerint a család egy kicsi, szent közösség, amely szeretetet, biztonságot, támaszt nyújt. A harmonikus családok kiegyensúlyozott társadalmat eredményeznek. Ez akkor valósul meg, ha változtatni lehet az önző felfogású életmódon és a tudatos gyermektelenségen. Az előadó elmondta, hogy a családért felelős politikai és civil szervezetek célja, hogy segítsék, ösztönözzék a gyermekvállalást és a tervezett gyermekek megszületését, valamint tá-

mogassák ezek felnevelését. Fontos lenne elérni azt, hogy a több gyermek ne jelentsen szegénységet. A szervezetek további feladata, hogy a munka és a család összeegyeztetésében segítséget nyújtsanak, támogatassák a gazdaságilag aktív családokat pl. adókedvezményrel. Ösztönözzék a jövőendőbeli anyákat, hogy korábban vállaljanak gyermeket, segítsék az olyan új formájú közösségeket, családokat, amelyek nem kapnak támogatást a nagyszülőktől, esetleg egyedüli szülőként nevelik gyermeküket. A Nemzeti Erőforrás Minisztériumának 2012-es évi megvalósításai közé tartozik, hogy sikerült az új Alaptörvényben a magzatvédelemről szóló javaslatokat elfogadtatni. Megrendezésre került a *Népesedési Hét*, létrejött a *Kárpát-medencei Családlánc*, amelyhez csatlakozni is lehet. Megünnepezték a *Házasság Világnapját* (február 2-án), a *Láthatatlan Munka Napját*, a *Születés Napját* (december 25-én) és a *Várandósság Hónapját* (szintén decemberben). Terveik között szerepel, hogy 2013-tól tantárgyként legyen tanítható az iskolában a családi életre nevelés.

A találkozó címadó előadását Gál Kinga EU parlamenti képviselő tartotta, aki elmondta, hogy milyen nagy szükség van a női szervezetekre. Nyugat-Európa legnagyobb problémája az értékválság, és ebben a legérzékenyebbek a gyermekek. A nőkre és anyákra hárul az a feladat, hogy példaértékű élettel rávezzék gyermekeiket arra, hogy merre vannak azok az értékek, amelyek erősítik őket, a családokat és a közösségeket. A család és az anyaszerep erősítése biztosítja a jövőt. Erre szüksége van nemcsak Magyarországnak, hanem egész Európának.

Alkalmunk volt megismerni egy fiatal lányoknak szóló programot, a „Pure Fashion – Tiszta divat” elnevezésű, az Amerikai Egyesült Államokból induló kezdeményezést. Ez a program egy 8 hónapig tartó életmodell-képzés minden olyan 14–18 éves lánynak, aki nyitott a női lét szépségének erősítésére, az egyéni női feladatok és a mindennapi hit megélésére. A program ideje alatt megtanulják, hogyan öltözzenek és sminkeljenek ízlésesen, hogyan változtassanak előnyösen a külsejükön. Beszédkultúrát, divattörténetet, egészséges életmódot, önismereti lelkigyakorlatokat sajátítanak el.

2012 a *Külhoni Magyar Óvodák Éve*. Ehhez is egy jellegzetes program kapcsolódik a Nemzetpolitikáért Felelős Államtitkárság részéről, amelynek az a célja, hogy a magyar nemzet egy gyarapodó közösség legyen. Fontos, hogy a közösségek és civil szervezetek segítsék a magyarságtudat megőrzését és erősítését már óvodáskortól oly módon, hogy ez a kicsik számá-

ra igazi élmény legyen. Ezt legjobban a hagyományaink megismertetése segíti elő. Kincset érő hagyományunk a mintegy 45 000 lejegyzett magyar népmese. E hatalmas mesetárból bőven válogathatunk úgynevezett beavató meséket, melyek szinte észrevétlenül készítik fel az Életre a gyermekeket.

Az iskolák szerepe is alapvető fontosságú, hiszen a majdani párválasztás abból a közösségből fog megtörténni, amelyben a gyermekek és fiatalok élnek. Hajnal Virág programfelelős ez év folyamán körutat szervezett 26 szórványban levő Kárpát-medencei óvodába. Módszertani csomagokkal és továbbképző tanfolyamokkal segítették az óvónők fejlesztő-pedagógiai munkáját.

A sok figyelmet igénylő előadásokat igazi felüdülésként ható műsorok szakították meg. Felléptek a Hírös Néptánc Tanoda és a Tűzön-Vízen át Tánc-együttes tehetséges táncosai. Az Arany János és Móra Ferenc Általános Iskolák elemi osztályos tanulói mesejelenettel és székely népdalcsokkal szórakoztattak bennünket.

Böjte Csaba ferences rendi szerzetes Szent István Terve is szintén gyermekeket segítő célkitűzéseket és megvalósításokat tartalmaz. A Tündérkert program a tájépítésről, szépítésről, a környezet tisztaságáról és rendezéséről szól. A „Szép ház” terven belül a régi, omladozó házak helyett szép, takaros házak építése a

cél helyi erőbevonással, illetve az önkormányzatok segítségével. A Kárpát-medencei népművelő program szellemi-lelki képzés, amely a figyelmet az örömök, a művészetek, a szépség, a néptánc, a magyar hagyományok felé fordítja, olyan boldogságforrások felé, mint amilyenek a szeretet, jó cselekedetek és a családi értékek.

Zárógondolatként Csaba testvért idézem: *„Csak előttünk van út, mögöttünk kőkemény történelem van, amelyet vállalunk, de amelybe visszamenni nem lehet. Lépteinket a gondviselő Jóság irányítja, és nekünk mint sziklamászónak a következő fogást, csak magunk előtt, a felfelé vezető úton kell keresnünk. Nem a siránkozás, a nyafogás parancsát kaptuk Istenünktől. A bizalom, a keresés parancsát, amelyre hiszem, hogy Teremtőnk áldását adja!”*

A legfontosabb tanulság, amelyet ezen a találkozón tapasztalatként könyvelhettünk el az, hogy ezek a nők, szervezetekbe tömörülve, kitűzött céljaikat, a sok vonzó és érdekes programot közös erővel és kitarással, egymás segítségével, elérték és megvalósították! Az ő munkájuk, szolgálatuk és jó példájuk hasonló célok követésére buzdít minket is.

Isten gazdag áldása kísérje minden Kárpát-medencei női szervezet munkáját, hiszen tudjuk, hogy „adni, adni, s érte semmit sem kívánni”, ez a mi feladatunk és hivatásunk!

Ballag már...

BENEDEK ENIKŐ

• Ballagnak a nagycsoportos óvodások, ballagnak a negyedik, a nyolcadik, a tizenkettedik osztályosok, a végzős egyetemi hallgatók és ballagunk mi is, nőszövétségi tagok. Igazi vendiákok, akik degeszre tömött tarisznyával évről évre ballagunk életünk keskeny, avagy kicsit szélesebb útszakaszain, mindig remélve, hogy majd megérjük a következő találkozást is.

Egyelőre nincsenek pontos elképzeléseink arról, hogy miként fogunk továbbtanulni, vagy esetleg hogyan fogjuk túlélni a holnapot, de azt biztosan tudjuk, hogy amit elvégeztünk, azt szívvel-lélekkel és teljes odaadással tettük. Ismerjük munkánk súlyát, fontosságát és jelentőségét a kis és nagyobb közösségünk életében, de ugyanakkor a személyes életünkben is.

A jázminbokrok virágainak illatától átítatott esős, borongós hajnalon – míg mások még alusznak – senki sem vár ránk, vagy integet virággal felénk, s mégis olyan büszkén haladunk a korral, hogy csak fogadott osztályfőnökünk felénk intézett biztató, bátorító szavai tudják feledtetni bőrig ázott, testre tapadt, valamikori simára vasalt ruháink ráncait.

– Nem vagyunk normálisak – jegyzi meg Irénke, amikor a lépcsőlejárathoz érve nagyot cuppan a cipője, és kis tócsákat hagyva maga után, a felsőruháját levetve a kürtőskalács sütő pálcára tekerte. – Na, így na! – s a láng fölé tartja.

Gondolataimat azonnal elhessegetem a 145. számú énekről, és a teológusunk int:

– Legyen a 156-os!

Pünkösöd másodnapján a szolgálatot Szombathelyi Csongor elsőéves teológiai hallgató végzi, majd a helybéli lelkész ágendája után ezen a napon is együtt osztják az úrvacsorát. Az ünnepi istentisztelet után a nagy többségben vendiákok alkotta gyülekezet színe-java a tanácsterembe vonul, ahol jóízűen a maga süttötte, majd megette alapon, elfogyasztja a tejszínhabbal feldúsított kürtőskalácsokat. Gondolom, hogy azt mindenki tudja, hogy a kicsengetési bankett után következik a vizsga, így hát a két egymást követő júniusi vasárnapon kerül sor a vizsgamunkák bemutatására. Reménykedem, hogy azok is olyan szépek és finomak lesznek majd, mint az évadban megsüttött 1125 darab.

IFJÚSÁGI OLDAL

Péntek esti „csodavilág”

• „A Korhány-patak völgyében fekszik, a mezősegi falvak között a legszebb. Unitárius vallású székelyek lakják. Régebben mindössze 3 oláh család lakta, s ennek ellenére volt templomuk, melynek leányközsége Kislekence volt. Szabédon az unitáriusoknak is van templomuk. 1570 körül épült” – ezekkel a szavakkal kezdi Orbán Balázs a *Székelyföld leírásában* Szabéd rövid történetét.

A történetet onnan folytatnám – mert ez bizony egy történet –, hogy a falu lelkes kis konfirmandusai, illetve azok, akik már néhány éve konfirmáltak, hogyan gondozzák egymás kis lelki világát szeretetükkel, barátságukkal és a mindig örömet és mosolyt szerző egyletes játékokkal.

Annak ellenére, hogy színjátszó- és tánccsoport is működik a faluban, a 15–20 szorgos fiatalból álló csapatnak – hála Istennek – sikerül felverníe a csendet minden egyes pénteken a templom utcájában levő paplak udvarán. Már a hét elején elindul a faluban és az iskolában a hír a diákok között, hogy „Pénteken egyet!!! Ugye te is jössz?”

Igen. És pénteken jönnek, jönnek és jönnek. A kialakult baráti társaság már jóval a megbeszélte idő előtt nagy izgalommal várja az egyletes játékokat, vitatémákat. De még ennél is nagyobb az izgalom és az összekulcsolt kezekben kifejtett erő, amikor az egyletes végén az áhítatra kerül sor. Lehet a hely varázsa, az elsötétített egyleti terem-iroda váltja ki belőlük, vagy csupán a tudat, hogy az áhítat után azt az érzést és azt a társaságot, amit e pár óra alatt sikerült megismerni, újra csak egy hét múlva érezhetik és tapasztalhatják.

Az egyleti alkalmak alkalmával sokszor elhangzik: „Ugye most is játszottunk?”, „Egy kicsit nem maradhattunk többet mind a múltkor?”, „Van egy barátom, ő jöhetne?”

Örömmel halljuk ezeket a kérdéseket, mert mind azt bizonyítják, hogy az egylet keretén belül, a kultúr-otthonban megrendezett *X faktor*, a *Szavalóverseny*

vagy éppen az *Egy perc és nyersz* vetélkedő nem volt hiábavaló, együtt szórakoztunk, tanultunk és nevetünk. Ami még inkább ösztönzi és csalogatja az egyletezésre a fiataljainkat, azok az országos egylet nyári rendezvényei, amiket nem lehet elképzelni és elmesélni, csak átélni.

Úgy érzem, hogy az utolsó áhítatunk témája bebizonyosodott. Egyleteseink nagy szívvel, rengeteg mosollyal és baráti szeretettel már képesek megteremteni egyleti óráinkon azt a csodába illő világot, ahol nincsenek határok, és ahol játék, kacagás és öröm tölti be fiatalságunkat.

CSÉCS SÁNDOR

Én és én, meg az egóm

• A Székelyudvarhelyi Ifjú Unitáriusok Klubja (SZIJUK) 2012. június 8-a és 10-e között egyházköri találkozót szervezett, melynek mottója és témája egyben az *Én és én, meg az egóm* volt.

A rendezvényen, ahol több mint 25 fiatal volt jelen, Homoródalmás, Homoródújfalú, Recsenyéd, Szentpál, Szentpéter, Városfalva és Székelyudvarhely képviselte magát. A találkozó sikeresen járt le. A résztvevő fiatalok többsége 12–17 év közötti volt, de meglepően jól alkalmazkodtak a feladatokhoz, legtöbbször már ismerték egymást, így a csapatmunka is kiválóan működött.

A péntek délutáni *Bástya* játék alkalmával 5 csapat versengett az első helyért: voltak gyakorlati és elméleti feladataik is, pl. hozzanak egy gilisztát, énekel-

jenek az énekeskönyvből, táncoljanak csárdást, adjanak szerenádöt, vagy mondják meg hány kérdés van az Unitárius Kátében. A vacsorát követő buli szolid volt. Inkább az együttlétre, az eget megmozgató érdekes témákra, a viccekre került a hangsúly. Később a filmnézés és beszélgetés éjszakába nyúló szórakozást nyújtott a résztvevőknek.

Szombat reggel, a kissé fáradt tekintetek ellenére, sikerült felvillanyozni a fiatalokat a *Város lepkéje* programmal. Na, mi is ez? Sok energia, sok futás, leleményesség, kreativitás, csapatmunka és kitartás: például a legtöbb 20 éves megkeresése, a legtöbb kartondoboz összegyűjtése, egy állat keresése vagy éppen lila tehénnek öltözve, csengővel a nyakban a *Most múlik pontosan* című dalt énekelni – kimerítette a versenyzőket. De a jóleső zuhany és a nagy adag pityókátokány mindenkit kárpótolt.

A délutáni előadáson megtudhattuk, kik is vagyunk, avagy nem vagyunk, illetve, hogy tudunk-e valamit magunkról, majd azt, hogy milyen tulajdonságokra van szükségünk ahhoz, hogy jó vezető váljon belőlünk. Az üldögélős-beszélgetős előadást egy interaktív *Egy perc és nyersz* követte, ahol a jól ismert vetélkedő feladatainak némelyikét próbálhatták ki a versenyző fiatalok. A csavartorony felépítése, a vállfák helyes eligazítása, a sok ugrabugrálás és nevetés után következett a várva várt pillanat, az aznapi vetélkedők eredményhirdetése. Senkit sem hagytunk ki a boldogságból, így mindenki jóízűen falatozta a megérdemelt kis csokiját. A játék és az édesség meghozta a fiataloknak kedvét egy fergeteges *gitár- és karaokeparti*hoz. Volt elképesztő zene-bona, süvítő erejű hangok, gitár, dob, csörgő, mikrofon és minden, ami csak kell. A hatalmas buli az éj közepén zárult, akkor is csak a szomszédok miatt. De az éjszaka még nem ért véget, hisz a jóízű beszélgetésekből, játékokból sosem elég.

A vasárnapi ébredés nem ment a legkönnyebben. Nyúzott arcok, visszazuhanó testek, karikás szemek... aztán egy jóleső reggeli és készülődés: Jaj, nincs tiszta

ruhám! Menjek tréningbe öltözve?! Az hogy néz ki?! Végül sikerült felöltözni és irány a templom. Azt követően az incsiklandó ünnepi ebéddel zárult a rendezvény, ahol minden résztvevő egy kis ajándékkal távozhatott.

Könnyes búcsú után elmondhatjuk, hogy teljesen elégedettek lehetünk. A rendezvény igazán jól sikerült! Készül a következő.

NAGY VANDA

Környezetvédelem–angol nyelvtábor Bencében!

2012. július 18–22. között a bencédi Kultúrotthon épületében ötnapos környezetvédelem–angol nyelvtábor szervez a Bencédi Iltre Alapítvány. 5–15 éves tanulók jelentkezését várjuk. A helyek korlátozottak.

Résztvételi díj: 65 RON/fő. Jelentkezni, érdeklődni lehet Páll Krisztinánál, Mózes Emőkéknél az alábbi telefonszámokon: 0740–785390, 0751–129187.

Előzetes a nyári rendezvényekről

• Gondolom, már mindannyian epekedve várjátok az augusztusi meleget és napsütést. Persze nem is akármilyen: az idén is a nyári vakáció fő szenzációinak szeretnétek a részesei lenni, ami nem más, mint a színjátszó találkozó és az ifjúsági konferencia. Azért, hogy a határidő-naplóba idejébe be tudjátok írni, itt van néhány fontos információ:

XVI. ODFIE Színjátszó találkozó

Augusztus 2–6. között **Magyarsárosra** várunk minden színjátszani vágyó és műkedvelő fiatalt. Az idén is négynaposra tervezett rendezvényre legkésőbb július 20-ig lehet bejelentkezni. A bejelentkezés, miként a tavaly is, a honlapon történik. Aki július 6-ig elküldi jelentkezését, igényelhet szakmai segítséget. Ezt a szervezők, az ODFIE biztosítják. Tudni kell, hogy darabbal érdemes jönni, hisz mind-

azok, akik szerepelnek, olcsóbban vehetnek részt a találkozón. További információkért figyeljétek a honlapot: <http://szinjatszoz.odfie.hu>

XXXVI. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia

Augusztus 20–26. között a **Jobbágyfalva melletti Tündér Ilona Vendégházban**, illetve annak bekerített területén szervezzük idei konferenciánkat. Ez egy kissé eltér a megszokott konferenciáktól, de épp ezért érdemes kipróbálni.

A konferencia idei témája: **Én és a szerepeim**. Csupa olyan előadást hallgathattok, amely rólatok és nektek szól. Jelentkezni legkésőbb augusztus 10-ig lehet. Természetesen a jelentkezési oldalt és minden információt megtaláltok majd a rendezvény honlapján: <http://konferencia.odfie.hu>

Természetimádó

Két nő beszélget:

– Imádom a természetet! – áradozik az egyik.

– ...? – kérdez vissza a rosszmájúan a másik. (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: **1. A vicc poénja.** 7. Folyó Dél-Amerikában. 13.

Nagy arab ünnep. 14. Arra a helyre teszi a lábát. 15. Mint. 16. Időmérő doboza. 17. Magyar szappanmárka. 18. Részegen énekel. 20. Arab férfinév. 23. Vízparti fa. 24. Dönt a bíró. 26. ... világát, mulat. 27. Rag, a-re párja. 28. Lakat márka. 29. Biztató. 30. Díszfa-féle. 31. Angol fiúnév. 32. Olajbogyó. 34. Mókus. 36. Testvér, argóban. 38. Erővel rátukmál. 40. Valaminek az erejét, élet visszafogja. 42. Bútordarab.

Függőleges: 1. Magyar művészettörténész volt. 2. Ütemes kattogás. 3. Arab állam. 4. Női név. 5. ... Jürgens, német énekes. 6. Raktározó. 7. Az ötödik kerék. 8. Állami illeték. 9. Úrjármű. 10. Germanizál. 12. Fülledt. 19. Kolozs megyei település és vár. 21. Portéka. 22. Start. 25. Védnökség. 33. Finnugor néptörődék. 34. Szül az állat. 35. Becézett Etele. 36. Páratlanul temet! 37. A máj váladéka. 39. Hazafele! 41. Kód kétharmada!

Jó példa

A feleség megrovást tesz reggel a munkába menő férjének:

– Látod, Mózes, a szomszéd minden reggel munkába indulás előtt megcsókolja a feleségét! Te miért nem teszed meg ugyanezt?

– ...! – mondja örömmel a férj. (A poént lásd a rejtvényben.)

Vízszintes: **1. A poén első része.** 13. Vízparti fákból alkotott liget. 14. Vicc, gúnyolódás. 15. Alól. 16. Ivari jelleg. 17. Lopakodik. 19. Tantál vegyjele. 20. Véredény. 21. Magyarországi település. 22. Tesz. 23. A kecske himje. 24. Rangidős személy, latinos helyesírással. 29. ... avis, ritka madár, latin szállóige. 30. Napszak. 31. Petrov szerzőtársa. 33. Németlengyel határfolyó. 36. Gömb alakú tárgy. 39. Vékony bőrcsik. 40. Régi magyar férfinév. 41. A könyv lapjának egyik fele. 42. Idő telése. 44. Közelre mutató névmás. 45. „Nagy a feje, búsuljon ...” – nóta. 46. Sepsiszentgyörgy folyója. 49. Női név.

Függőleges: 1. Északi szarvas faj. 2. Várát Dobó István védte. 3. Nobilis. 4. Albán folyó. 5. Régi magyar tisztség. 6. Zuhanás. 7. Fekete bőrű ember. 8. Albán város. 9. Dühösen szitkozódó. 10. Holland autójel. 11. A labda kézzel való érintése a fociban. 12. Árasztás. 18. Orosz folyó. **20. A poén befejező része.** 25. Nagy hangerővel elszáll. 26. Tyúk „termeli”. 27. Arra a helyre. 28. Kerti növény. 30. Elhajít. 32. Nemez. 34. Hevesen ide-oda mozgó. 35. Petőfi Sándor verse. 37. Halászháló által használt fém. 38. Amerikai egyetem. 43. Ásványi fűszer. 46. Paripa. 48. Duplán: nagyapa becézve.

FORRAI TIBOR

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő
Bálint Róbert Zoltán szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Czire Alpár (fotó)
Gergely Noémi (ifjúsági oldal)
Szombatfalvi József (honlap)

Tördelés: **Virág Péter**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető:
kozlony.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán

A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:

Verbum Egyesület,
Simon Ferenc
tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhó előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézetét.

„...szüntelenül termi gyümölcsét”

Fotók: Bíró István és Sipos István

Benedek Enikő híd- és útépitő almérnök (Segesvár), **Blénessy Jolán** (Székelyudvarhely), **Bodolai Gyöngyi** újságíró (Marosvásárhely), **Csécs Sándor** egyetemi hallgató (Szabéd), **dr. Czire Szabolcs** teológiai tanár (Kolozsvár), **Dimény Csilla Júlia** énekvezér (Alsófelsőszenzmihály), **Dimény József** lelkész (Alsófelsőszenzmihály), **Ferenczi Enikő** lelkész, mentálhigiénés szakember (Kolozsvár), **Furu Árpád** műemlékvédelmi szakmérnök (Kolozsvár), **Kisgyörgy Zoltán** geológus (Sepsiszentgyörgy), **Major László** gyakorló segédlelkész (Datk), **Moldován-Szeredai Noémi** lelkész (Csekefalva), **Nagy Gizella** (Marosvásárhely), **Nagy Vanda** diák (Székelyudvarhely), **Pálffy Annamária** lelkész (Ikland–Nagyernye), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy–Szászrégen), **Sigmond Júlia** nyugalmazott bábszínész (Kolozsvár), **Solymosi Alpár** lelkész (Csíkszereda), **Tövissi Zsolt** építész (Csíkszereda), **Vida Rozália** lelkész, lelkipáter (Alsóbódogfalva)